ΕΤΟΣ Α'. Ἐν ΑΘΗΝΑΙΣ Δεκέμβριος 1889 ΦΥΛΛΟΝ Δ'.

ΘΑΥΜΑΣΙΟΣ ΚΟΣΜΟΣ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ

ΤΙΜΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ. Ἀθηνῶν καὶ Ἐπαρχιῶν ἐτησία δρ. 1.—Ἐξωτερικοῦ φρ. χρ. 1 καὶ λεπ. 50. Οἱ βουλόμενοι νὰ ἐγγραφῶσι συνδρομηταί, δέον ν' ἀπευθύνωνται πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τοῦ «Θαυμασίου Κόσμου», ἀποστέλλοντες συνάμα καὶ τὸ ἀντίτιμον τῆς συνδρομῆς εἰς ἑλληνικὰ νομίσματα ἢ γραμματόσημα οἱουδήποτε κράτους. =Γραφεῖον ὄπισθεν τοῦ ναοῦ τῆς Ἁγίας Εἰρήνης, ὁδὸς Βασιλικῆς ἀριθ. 1.—Τιμὴ ἑκάστου φύλλου λεπτὰ 15.

ΜΟΝΑΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΚΑΤ ΑΓΓΛΙΚΟΝ ΚΑΙ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟΝ ΣΥΣΤΗΜΑ

ΕΥΘΗΝΙΑ ΠΡΩΤΟΦΑΝΗΣ—ΜΙΑ ΜΟΝΟΝ ΔΡΑΧΜΗ ΤΟ ΕΤΟΣ—ΥΛΗ ΕΚΤΑΚΤΟΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἡ γλῶσσα τῶν ζώων.— Δαλτωνισμός. — ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΜΕ ΚΕΡΑΤΑ. — Πολύμορφος ἄνθρωπος. — ΕΡΩΤΟΜΕΤΡΟΝ. — Ἡ ἀρχὴ καὶ ἡ φύσις τῆς ζωῆς. — Ποικίλα διὰ τὰς κυρίας. — Νεκρανάστασις διὰ τῆς βακῆς. — Πῶς ἐξαπατῶνται οἱ ἔνοικοι. — Ἰχθὺς ὡς λυχνία. — Σύμμικτα ἐπιστημονικά. — Περὶ φωτιστικῆς καὶ θερμαντικῆς τοῦ ἡλίου δυνάμεως. — Μικρὰ περίεργα.

«ΘΑΥΜΑΣΙΟΣ ΚΟΣΜΟΣ»

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΕΓΚΑΙΝΙΖΟΝ ΝΕΑΝ ΕΠΟΧΗΝ

ΕΝ ΤΗ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΠΑΛΑΙΣΤΡΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Ν. ΣΤΡΑΤΗΓΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΕΡΙΕΧΕΙ

Τὰ ὠφελιμώτερα, τὰ τερπνότερα, τὰ περιεργότερα καὶ τὰ θαυμαστώτερα ἐκ τῆς φύσεως τῶν τεχνῶν, τῶν ἐπιστημῶν καὶ τῆς κοινωνίας.

Ο «ΘΑΥΜΑΣΙΟΣ ΚΟΣΜΟΣ»

Πλὴν πολλῶν παρ' ἡμῖν λογίων

ΚΕΚΤΗΤΑΙ

καὶ ἐκ τῶν ἐπισημοτέρων ἐν τῷ ἐξωτερικῷ ἐπιστημονικῶν κέντρων τακτικοὺς συνεργάτας, τοὺς :

κ. **WILLIAM ROBERTSON** ἐκ Λονδίνου

Δόκτορα **SAMUEL HERZSTEIN** ἐκ Βερολίνου

κ. **HONORÉ DUPUYS**, διδάκτορα τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν, ἐκ Παρισίων

κ. **DAVID BLACKSON** ἐκ Νέας Ὑόρκης

οἵτινες, παρακολουθοῦντες ἐκ τοῦ σύνεγγυς ἐν ταῖς διαφόροις μεγαλοπόλεσι τὴν καθ' ὅλου πνευματικὴν κίνησιν καὶ ἀνάπτυξιν, ἀποστέλλουσιν εἰς τὸν «ΘΑΥΜΑΣΙΟΝ ΚΟΣΜΟΝ» τὰ πορίσματα τῶν μελετῶν αὐτῶν.

Η ΓΛΩΣΣΑ ΤΩΝ ΖΩΩΝ

Τὰ ζῶα ἔχουσι γλῶσσαν ;

Οἱ ποιηταὶ ἀποκρίνονται καταφατικῶς, οἱ φυσιολόγοι ἐνίστανται. Οὐδὲν ἧττον εὑρίσκονται καὶ οὗτοι εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ παραδεχθῶσιν ὅτι κραυγαί τινες ἔχουσιν ὡρισμένην σημασίαν καὶ ἀρθροῦνται εὐκρινέστατα. Ὁ αἴλουρος λ. χ. ἠδύνατο νὰ θεωρηθῇ ἄξιος σινικῆς καταγωγῆς, διότι λέγει μ ι ά ο, λέξιν σχηματιζομένην ἐξ ἑνὸς χειλεοπροφέρτου καὶ τριῶν φωνηέντων, ὡς ἤθελε πράξει καὶ ὁ γνησιώτερος *μανδαρῖνος*. Πόσοι δὲ τρόποι προφορᾶς τῆς μοναδικῆς ταύτης λέξεως ! Τὴν ἀκούετε ἀντηχοῦσαν ἐπὶ τῶν στεγῶν ὡραίαν τινὰ νύκτα τοῦ Μαρτίου· εἶνε σάλπισμα, ἐπιτακτικὴ πρόσκλησις ὄντος, ὅπερ ἐννοεῖ τὸν βίον μόνον κατὰ ζεῦγος. Καὶ ὅταν ἡ σύντροφός του φθάσῃ, ὁποία διῳδία ! ὁποῖος πλοῦτος ἐκφράσεων ! Ὑπάρχει ἐπίσης τὸ θωπευτικὸν μ ι ά ο, τὸ μ ι ά ο τῆς πλήξεως, τὸ μ ι ά ο τῆς λαιμαργίας, τὸ θριαμβευτικὸν μ ι ά ο τῆς κλοπῆς, τὸ μ ι ά ο τῆς ὀκνηρίας, τὸ μ ι ά ο τῆς ἀλαζονείας· τὰ ἑπτὰ θανάσιμα ἁμαρτήματα ἠδύναντο νὰ ὑπαχθῶσιν εἰς αὐτὸ τὸ μ ι ά ο.

Εἶνε περιέργον ὅτι ὁ κύων, ὅστις θεωρεῖται—καὶ εἶνε—νοήμων, δὲν ἔχει κραυγάς. Ὑλακτεῖ, ἀλλὰ δὲν κάμπτει τὴν φωνήν του. Μόνος ὁ κύριός του, μὲ τὸ λεπτὸν ἐκεῖνο αἴσθημα τὸ ἐμφαῖνον πατρικὴν ἰδιότητα, μαντεύει γλῶσσαν εἰς τοὺς ἀνάρθρους ἤχους του. Ἰδ

δὲ πρόβατον, τὸ φυσικῶς εὔηθες, λέγει μ π έ ! 'Αλλ' ὅμως μὴ ὑποτιμῶμεν τὸν κύνα· ὁ πολυμαθὴς κ. Blanchard, δημοτεύσας ἐσχάτως περὶ τούτου ἐν τῇ *Ἐπιθεωρήσει τῶν Δύο Κόσμων* ἄρθρον μεστὸν πληροφοριῶν, διηγεῖται ὅτι κύων εὑρὼν εἰς ἔρημον λειμῶνα τὸ πτῶμα βοὸς ἐκδεδαρμένου, ἔσπευσε παραχρῆμα εἰς τὸ χωρίον, ὅπως εἰδοποιήσῃ τοὺς συντρόφους του· μετὰ μίαν περίπου ὥραν τὸ πτῶμα διεμελίσθη ὑπὸ τοὺς ὀξεῖς ὀδόντας μεγάλης συντροφίας κυνῶν.

'Υπάρχει λοιπὸν ἡ γλῶσσα τῶν *σημείων*· ἡ στοιχειώδης δὲ αὕτη, ἀλλ' ὅμως ἐκφραστικωτάτη γλῶσσα, ὑφίσταται καὶ εἰς αὐτὰς τὰς κατωτέρας βαθμίδας τῆς ζωϊκῆς κλίμακος. 'Ενθυμοῦμαι κάλλιστα ὅτι ἡμέραν τινὰ ἐν ὥρᾳ θέρους εἶδον κοχλίαν νεκρόν, κείμενον ἐκτάδην ἐκτὸς τῆς κόγχης του ἐν μέσῳ ἀτραποῦ· μύρμηξ τις τὸν ἐπλησίασε καὶ ἤρξατο ὀτφαινόμενος τὴν πλουσίαν ἐκείνην λείαν καὶ ὑποβάλλων αὐτὴν ὑρ' ὅλας τὰς αἰσθήσεις του. Αἴφνης στρέφεται ἐν τάχει πρὸς τὰ ὀπίσω· τὰ κεράτιά του ἐσαλεύοντο, ὅλον δὲ τὸ μικρόν του σῶμα ἐφαίνετο συνταρασσόμενον ὑπὸ νευρικῶν κινήσεων. Συνήντησε πολλοὺς τῶν συντρόφων του, τοὺς ἐσταμάτησε καὶ προσέτριψε τὰ κεράτια αὐτοῦ πρὸς τὰ τῶν ἄλλων μυρμήκων μετ' ἰδιαζούσης φρικιάσεως, ἥτις ἐσήμαινε τὴν ἑξῆς παρακέλευσιν: «"Ελθετε ἐκεῖ κάτω. Θὰ εὕρητε προμήθειαν τροφῆς, ἥτις θὰ σᾶς ἐπαρκέσῃ ἀφθόνως διὰ πολλὰς ἡμέρας!» Μετά τινα λεπτὰ τῆς ὥρας σύμπασα ἡ μυρμηκιὰ κατεσπάρασσε τὸν κοχλίαν, διαμελίσασα αὐτὸν εἰς ἄπειρα μικρὰ τεμάχια καὶ ἐντὸς ὀλίγου τὸ μέρος εἶχεν ἐντελῶς καθαρισθῆ.

"Αν τὰ ζῶα τὰ βιοῦντα ἐν κοινωνίᾳ δὲν ὡμίλουν, πῶς ἠδύναντο νὰ ἐκτελέσωσι χειρισμούς τινας, δι' οὗς ἀπαιτεῖται προηγουμένη συνεννόησις; Οἱ χαριέστατοι ἐκεῖνοι πιθηκίσκοι τῆς 'Αφρικῆς, οἱ καλούμενοι *κερκοπίθηκοι*, ἑνοῦνται καθ' ὁμάδας ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν γηραιοῦ ἀρχηγοῦ, ἄρχοντος πολιοῦ καὶ πεπειραμένου. 'Η συμμορία ἀπέρχεται εἰς διαπραγήν, προπορευομένου τοῦ μεγάλου ἀρχηγοῦ· οἱ κερκοπίθηκοι ἀναβαίνουσι τοὺς ὑψηλοτέρους κλάδους τῶν δένδρων, «τὴν ἀτέρμονα κορυφὴν τῶν δασῶν», κατὰ τὴν φράσιν τοῦ Σατωβριάν. 'Ο γηραιὸς πίθηκος ἐξετάζει τὸν περὶξ ὁρίζοντα, εἰς τὸ πρῶτον δὲ ὕποπτον σημεῖον ἐκβάλλει κραυγὴν τρόμου, ἡ δὲ συμμορία φεύγει ἐσπευσμένως καὶ ἐν ἀταξίᾳ. "Αν ὅμως τὰ πράγματα βαίνωσι κατ' εὐχὴν καὶ οὐδεὶς ὑφίσταται κίνδυνος, ἡ ἀγγελία συνίσταται εἰς λαρυγγώδεις φθόγγους, οἵτινες οὐδέποτε παρεξηγοῦνται. Τότε δὲ ὁποία καταστροφὴ τῆς κέγχρου καὶ τοῦ ἀραβοσίτου!

Νὰ παραθέσω ἐνταῦθα καὶ τὸ παράδειγμα τοῦ ψιττακοῦ; "Ισως εἴπῃ τις ὅτι τὸ πτηνὸν τοῦτο δὲν ἐννοεῖ οὐδὲ λέξιν ἐξ ὅσων προφέρει. Τοῦτο εἶνε ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἀληθές, ἀλλ' ὅμως ὑπάρχουσι καὶ ἐξαιρέσεις— καὶ ἐνταῦθα ἡ ἐξαίρεσις δὲν ἐπιβεβαιοῖ τὸν κανόνα. "Εζησα ἐν οἰκειότητι μετὰ ψιττακῶν, οἵτινες ἀπεκρίνοντο εὐδιακρίτως εἰς ὡρισμένας ἐρωτήσεις. 'Ο κ. Blanchard, ὅστις δὲν ἔχει ἀξιώσεις ἀκριβοῦς χρονογράφου καὶ σέβεται πάντοτε τὸ μεγαλεῖον τῆς ἐπιστήμης, συμφωνεῖ πληρέστατα μετ' ἐμοῦ. 'Εγνώρισε ψᾶρα (ψαρόνι), ὅστις ἠννόει κάλλιστα τὴν σημασίαν πολλῶν λέξεων. 'Εν καθαρευούσῃ γαλλικῇ διαλέκτῳ ἐξέφραζε τὰς ἐπιθυμίας του, τὰ δὲ πτερυγίσματά του τὸ ἀπεδείκνυον εὐφραδῶς. 'Ο ψὰρ ἠγάπα νὰ λούηται· ἐζήτει πολλάκις ὕδωρ καὶ ὅταν ἐλάμβανε τὸ δοχεῖον, ἐκραύγαζεν:—"*Ελα χρήγορα! ἔλα χρήγορα!* μετ' αὐξούσης ζωηρότητος, ἐφ' ὅσον δὲν εἰσηκούετο ἀμέσως.

Γνωστὸν ὅτι ὁ ψιττακὸς δύναται νὰ ζήσῃ ὑπὲρ τὰ ἑκατὸν ἔτη. 'Ο Χούμβολτ διηγεῖται περὶ τούτου ἱστορίαν ἀληθῶς ἔκτακτον. 'Αγνοῶ τί ὡδήγησεν αὐτὸν εἰς μίαν τῶν ἀγριωτέρων χωρῶν τῆς 'Αφρικῆς· ἔφθασεν εἰς τὴν τοποθεσίαν παλαιοῦ χωρίου αὐτοχθόνων, οὗ ἡ καταστροφὴ ἐχρονολογεῖτο ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν. Οἱ τοῖχοι τῶν καλυβῶν ἦσαν κατηρειπωμένοι, τὰ δὲ ἐκ ξύλου ὑλικὰ ἀποσυνετίθεντο διὰ μόνης τῆς ἐπαφῆς. Αἴφνης ὁ Χούμβολτ παρετήσηρε ψιττακὸν κοιταζόμενον ἐπὶ κλάδου δένδρου καὶ προφέρονταλέξεις ἀκαταλήπτους, ἐντονώτατα καὶ εὐκρινέστατα ἀρθρουμένας 'Εξωκειωμένος πρὸς τὰς γλώσσας τῶν γειτόνων φυλῶν, ὁ Χούμβολτ ἐπειράθη, πλὴν εἰς μάτην, νὰ ἐννοήσῃ τὸ ἰδίωμα ἐκεῖνο. 'Ο ψιττακὸς ὡμίλει ἰδίαν διάλεκτον, παραλλάσσουσαν τῶν ἄλλων καὶ ἥτις ἦτο ἰδίωμα ἐκλιπούσης φυλῆς, περισωθὲν εἰς τὸ ράμφος τοῦ πτηνοῦ!

'Αλλ' ὅ,τι μᾶλλον δύναται νὰ κινήσῃ τὴν ἔκπληξιν, εἶνε ὅτι ὁ κύων, ὅστις, ὡς προείρηται, δὲν ὁμιλεῖ, δύναται ἐνίοτε νὰ τηρήσῃ ἐν τῇ μνήμῃ του λέξεις καὶ νὰ τὰς διατυπώσῃ εὐδιακρίτως, ὡς ἡ φώκη, ἡ λέγουσα: *μαμᾶ, παπᾶ*. Τῷ 1715 ὁ Λεΐδνίτιος ἀνήγειλεν εἰς τὴν 'Ακαδημίαν τῶν 'Επιστημῶν τὴν ἐν Μισνίᾳ ὕπαρξιν κυνὸς *λαλοῦντος*. "Ητο, ἔλεγε, «κύων χωρικοῦ, μορφῆς ἐκ τῶν κοινοτέρων καὶ μετρίου μεγέθους». Τὸ παράδοξον τοῦτο ζῶον, πειθήνιον εἰς τὰ μαθήματα παιδός, ἔμαθε τριάκοντα περίπου λέξεις, ἃς ἐπανελάμβανεν, ὁσάκις ὁ διδάσκαλός του τὰς ἀπήγγελεν. Τὸ γεγονὸς τοῦτο ἐφάνη τοσούτῳ παράδοξον εἰς τὴν 'Ακαδημίαν, ὥστε θὰ ἐθεωρεῖτο ἀπίθανον, ἂν μὴ ὁ ἀνενεγκὼν αὐτὸ περιεβάλλετο αὐθεντικότητα ἀνδρὸς ἀξιοπίστου, οἷος ὁ α ὐ τ ό π τ η ς μάρτυς Λεΐδνίτιος. 'Ο κ. Blanchard ἐν τούτοις δὲν κατεπείσθη ἐντελῶς. Οἱ πίθηκοι, οἱ *ὑποψήφιοι οὗτοι ἄνθρωποι*, δὲν θὰ προσεπάθουν νὰ συνδιαλεχθῶσιν, ἂν μὴ ὑπῆρχε τὸ ὑπὸ τῆς φύσεως παρεμβαλλόμενον αὐτοῖς πρόσκομμα; 'Ο κύων, κατὰ τὸν κ. Blanchard, ὑπάγεται προφανῶς εἰς τὴν αὐτὴν κατηγορίαν.

'Οφείλομεν λοιπὸν νὰ μὴ παραδεχθῶμεν δι' ὅλα τὰ ζῶα τὰ δῶρον τοῦ λόγου. 'Αλλ' ἡ γλῶσσα τῶν σημείων, εἴτε τῶν ἐνάρθρων εἴτε ἁπλῶς τῶν μιμηλῶν, ὑφίσταται βεβαίως, ἡ δὲ μελέτη αὐτῆς θὰ ἦτο ἀξία λόγου. Λέγομεν συνήθως περὶ ζώου νοήμονος ὅτι «δὲν τοῦ λείπει παρὰ ἡ 'μιλιά». "Εχει ὅμως τὸ νεῦμα, τὸ βλέμμα, τόνους τινὰς τῆς φωνῆς, καὶ ἀξιῶ ὅτι εἶνε πολλῷ εὐαρεστότερον καὶ εὐχερέστερον νὰ συνδιαλεχθῇ τις μετὰ γαλῆς ἢ κυνός, ἢ νὰ διδάξῃ τὰ ζῶα ταῦτα νὰ παίζωσι δόμινον.

* * * *

Καθ' ὑπερβολὴν εὐγενής.—Κύριός τις εὔπορος εἶχε προσλάβει ἐσχάτως νέον ἀμαξηλάτην, ὅστις,

ὅπως διατηρήσῃ τὴν θέσιν του, ἐφρόνει ὅτι ἔπρεπε νὰ δείκνηται καθ' ὑπερβολὴν εὐγενής.

'Ο Κύριος (ἐπισκεπτόμενος τοὺς σταύλους του): «"Ε! 'Ιωάννη, πῶς εἶναι τὰ ἄλογα;»

'Ο ἁμαξηλάτης (κρατῶν τὸν πῖλόν του): «Πολὺ καλά, Κύριε, εὐχαριστῶ! Καὶ σεῖς πῶς ἔχετε;»!!

ΔΑΛΤΩΝΙΣΜΟΣ

'Ο *ἀμφιβληστροειδὴς* χιτὼν τοῦ ὀφθαλμοῦ κέκτηται τὴν ἰδιότητα νὰ δέχηται τὰς φωτεινὰς ἐντυπώσεις, ὡς καὶ τὰς τῶν διαφόρων χρωμάτων καὶ *ἀποχρώσεων* τοῦ αὐτοῦ φωτός. Νεῦρον γνωστὸν ὑπὸ τὸ ὄνομα *ὀπτικόν*, οὗτινος αἱ ἶνες ἐκτείνονται ἐπὶ τοῦ ἀμφιβληστροειδοῦς χιτῶνος, μεταδίδει τὰς ἐντυπώσεις ταύτας εἰς τὸν ἐγκέφαλον, ὅστις κρίνει περὶ αὐτῶν.

'Η ἰδιότης αὕτη τοῦ δέχεσθαι καὶ διακρίνειν τὰ χρώματα, τοῦ ἐκτιμᾶν τὴν μεταξὺ αὐτῶν ἁρμονίαν, ἐν τῇ κανονικῇ καὶ φυσιολογικῇ καταστάσει, δὲν εἶνε ἀνεπτυγμένη ἐξ ἴσου εἰς πάντας. 'Υπάρχουσιν ἄνθρωποι, οἵτινες ἐν δοθείσῃ εἰκόνι διακρίνουσι τὰς ἀσθενεστέρας χρωματικὰς *ἀποχρώσεις* (παραλλαγάς), τὰς λεπτοτέρας χρωματικὰς ἁρμονίας, ἐν ᾧ ἄλλοι, καίτοι ἀναγνωρίζοντες τὰ πρώτιστα χρώματα, εἶνε ἀνίκανοι νὰ διακρίνωσι τοὺς δευτερεύοντας χρωματισμούς. 'Υπάρχουσι, τέλος, τινὲς οὐδεμίαν ἔχοντες γνῶσιν τῶν χρωμάτων τοῦ *φάσματος*, καὶ τῶν ὁποίων ἡ χρωματικὴ αἴσθησις εἶνε ἠλλοιωμένη ὁλοσχερῶς.

Αἱ λειτουργικαὶ διαταράξεις τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος αἰσθητηρίου ὀργάνου παρουσιάζουσι μεγίστην ποικιλίαν· ὁτὲ μὲν οἱ ἀσθενεῖς δὲν διακρίνουσι τὸ κυανοῦν, τὸ ἰῶδες ἢ τὸ ἐρυθρόν· ὁτὲ δὲ δὲν διακρίνουσι τὰ χρώματα, εἰμὴ μόνον ὅταν αἱ ἀποχρώσεις εἶνε λίαν καθαραὶ καὶ φωτίζωνται ὑπὸ ἰσχυροῦ φωτός, καὶ ἄλλοτε δὲν ἐκτιμῶσιν ἢ τοὺς διαφόρους βαθμοὺς τοῦ *λαμπροῦ* καὶ τοῦ *σκοτεινοῦ*, βλέποντες τὰ ἀντικείμενα τοιαῦτα περίπου, ὁποῖα τὰ ἀποτυποῖ ἡ φωτογραφία. 'Αγνοεῖται, ἂν οἱ μαῦροι τῆς Σενεγαμβίας πάσχουσιν ἐκ τῆς τοιαύτης ὀπτικῆς νόσου, εἶνε ὅμως περίεργον ὅτι οὐδὲν ἄλλο ἐκ τῶν χρωμάτων γινώσκουσιν ἢ τὸ μέλαν καὶ τὸ λευκὸν— τὸ *τουμπὰχ* καὶ τὸ *μπουγκοὺλ*—καὶ ὅτι ἡ γλῶσσά των οὐδὲ λέξεις ἔχει διὰ τὰ ἄλλα χρώματα!

'Η ἀσθένεια αὕτη—εἰς ἣν οἱ ὀφθαλμολόγοι ἔδοσαν διάφορα μέχρι τοῦδε ὀνόματα, μᾶλλον ἢ ἧττον βαρβαρικά—καλεῖται νῦν *δαλτωνισμός*, ἐκ τοῦ Δάλτωνος, διασήμου ἄγγλου φυσικοῦ, ὅστις, προσβληθεὶς ὑπὸ ταύτης, περιέγραψε πρῶτος αὐτὴν ἐπακριβῶς.

'Ο δαλτωνισμὸς ἀπεδείχθη συνεχέστερος μετὰ τὴν καθιέρωσιν τῆς χρήσεως τῶν ποικιλοχρόων σημάτων ἐν τοῖς σιδηροδρόμοις. Παρετηρήθη πρῶτον ἐν 'Αγγλίᾳ, ὅτι ἡ ἀνωμαλία αὕτη τῆς ὁράσεως, ἥτις εἶνε ἀβλαβὴς εἴς τινας περιπτώσεις, δύναται εἰς ἄλλας, ὡς καὶ συνέβη, νὰ ἔχῃ ὀλεθρίας συνεπείας, αἵτινες εἶνε τόσῳ μᾶλλον ἐπίφοβοι, ὅσῳ οἱ πάσχοντες δαλτωνισμὸν δὲν ἔχουσι συνείδησιν τῆς ἀσθενείας των.

Κατὰ τὸ 1874 ὁ δόκτωρ Φάβρ ἀνεκοίνωσε εἰς τὸ 'Ιατρικὸν Τμῆμα τοῦ ἐν Λυῶνι συνεδρίου τὰς ἐπὶ τοῦ δαλτωνισμοῦ παρὰ τοῖς ὑπαλλήλοις τῶν σιδηροδρόμων ἐρεύνας του, τὰ δὲ συμπεράσματά του εἶνε ἥκιστα ἐνθαρρυντικά. 'Επὶ 1196, ἐξετασθέντων κατὰ τὸ 1868, μόνον 14 εὑρέθησαν προσβεβλημένοι ὑπὸ τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος νόσου, ἐν ᾧ κατὰ τὸ 1872 εὑρέθησαν 42 ἐπὶ 728. 'Ο κ. Φάβρ ὑπολογίζει εἰς *ἓν ἑκατομμύριον* τοὺς ἐν Γαλλίᾳ ὑπὸ ὀπτικῆς ἀνωμαλίας προσβεβλημένους.

'Εκ τούτου ἀποδείκνυται ὁπόσον εἶνε ἀναγκαῖον νὰ ἐξετάζωνται ὅσῳ τὸ δυνατὸν συνεχέστερον οἱ τοῦ σιδηροδρόμου ὑπάλληλοι, μάλιστα οἱ προωρισμένοι διὰ τὰ κεχρωματισμένα σήματα.

ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΜΕ ΚΕΡΑΤΑ

«Υπάρχουσι περισσότερα πράγματα ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς, ἢ ὅσα φαντάζεται ἡ ἡμετέρα φιλοσοφία», λέγει που τῶν δραμάτων του ὁ Σαιξπήρος. Καὶ πράγματι, τίς τῶν ἀναγνωστῶν ἡμῶν, ὅσῳ φιλόσοφος καὶ ἂν ὑποτεθῇ, ἤθελέ ποτε φανασθῆ, ὅτι ὑπάρχουσιν *ἄνθρωποι μὲ κέρατα*; (ἐννοοῦμεν *πραγματικὰ* κέρατα, οὐχὶ τὰ *νοερὰ* ἢ *ἠθικὰ* ἐκεῖνα, τὰ φυόμενα ἐπὶ τῶν κεφαλῶν εὐτυχῶν τινων 'Αμφιτρυόνων). Καὶ ὅμως εὑρέθησαν κατὰ διαφόρους ἐποχὰς οὐκ ὀλίγοι κερασφοροι ἄνθρωποι.

'Εν τῷ 'Ανατομικῷ Μουσείῳ τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ 'Εδιμβούργου φυλάττονται τέσσαρα τοιαῦτα κέρατα, ἀποκοπέντα ἐκ τῶν κεφαλῶν τεσσάρων γυναικῶν. Τὸ ἓν τούτων, κυρτὸν ὄν, ἔχει μῆκος ἑπτὰ δακτύλων καὶ πάχος ἴσον πρὸς τὸ τοῦ μικροῦ δακτύλου τῆς χειρός, φέρει δὲ τὴν ἑξῆς ἐπιγραφήν: «Τὸ κέρας τοῦτο ἀπεκόπη ὑπὸ τοῦ χειρουργοῦ 'Αρθούρου Τέμπλ ἐκ τῆς κεφαλῆς τῆς 'Ελισάβετ Λόου ἐνώπιον τῶν μαρτύρων Θωμᾶ Βώρν, Γεωργίου Σμίθ. . . (ἀπαριθμοῦνται καὶ ἄλλοι τρεῖς μάρτυρες) τῇ 14η Μαΐου 1671. "Εκειτο τρεῖς δακτύλους ὑπεράνω τοῦ δεξιοῦ ὠτός, ἐφ' οὗ ἐφύετο ἐπὶ ἑπτὰ ἔτη. 'Η φέρουσα αὐτὸ εἶχεν ἡλικίαν πεντήκοντα ἐτῶν».

'Ο Sir Everard Home, μέλος τῆς Βασιλικῆς 'Εταιρίας, δημοσιεύσας ἐν τῷ 81ῳ τόμῳ τῶν «Πρακτικῶν» αὐτῆς (Philosophical Transactions) πραγματείαν περὶ ἀνθρωπίνων κεράτων, ἀναφέρει καὶ ἄλλα πολλὰ παραδείγματα, συλλεγέντα κατὰ διαφόρους ἐποχὰς ἐν διαφόροις χώραις. Λέγει οὗτος ἐν ἀρχῇ: «'Επεξεργόμενος τὸ ἱστορικὸν νόσου, ἀφ' ἑνὸς μὲν τοσούτῳ σπανίως ἀναφαινομένης, ἀφ' ἑτέρου δὲ τοσούτῳ περιέργου τὴν φύσιν, ὥστε νὰ ἐμβάλλῃ σχεδὸν εἰς δυσπιστίαν τὸν ἀναγινώσκοντα, ὤφειλον βεβαίως νὰ μνημονεύσω περιπτώσεις, ἀποδεικνυούσας ὅτι τοιαύτη νόσος πράγματι ὑφίσταται. Τοῦτο, ἐπὶ τοῦ παρόντος τοὐλάχιστον, δὲν θεωρῶ ὡς ἀπολύτως ἐπάναγκες, καθόσον δύο γυναῖκες, ζῶσαι καὶ κατοικοῦσαι ἐν 'Αγγλίᾳ, πάσχουσιν ἐξ αὐτῆς».

'Εκ τούτων μία μὲν ἦν ἡ κυρία Λονσδαίηλ (Lonsdale), ἡλικίας 56 ἐτῶν, γεννηθεῖσα ἐν Κ ε σ ρ α τ ο κ ά σ τ ρ ῳ

(Horncastle)—τὶ περίεργος σύμπτωσις!—ἡ δὲ ἄλλη μεσῆλίξ τις γυνή, Ἄλλεν ὀνομαζένη. Ἐν τῇ πρώτῃ γυναικί, τὸ πρῶτον σύμπτωμα τῆς παθήσεως ἦν ἐξόγκωμά τι ἐπὶ τοῦ ἀριστεροῦ μέρους τῆς κεφαλῆς, ὀλίγῳ ἄνωθι τοῦ ὠτός, ὅπερ μεγεθυνόμενον ὁλονὲν ἐν διαστήματι πέντε ἐτῶν, προσέλαβε τέλος μέγεθος ὠοῦ ὄρνιθος· τοῦ ἐξογκώματος δὲ τούτου ἀνοιγεντος αὐτομάτως, ἀνεφάνη βραδέως ἐκσάρκωμα ὑπέρυθρον κατὰ τὸ ἄκρον, ὅπερ κατ' ἀρχὰς μὲν δὲν ἦτο μεγαλήτερον πίσου (πιζελίου), ἀλλὰ μετὰ τρεῖς μῆνας ἐγένετο μακρότερον καὶ παχύτερον, προσλαβὸν ἑλικοειδὲς σχῆμα, ὡσεὶ κέρατος κριοῦ, ἀλλ' ἁπαλὸν εἰσέτι τὴν ἁφήν· ἐκτοτε ὅμως ἤρξατο λαμβάνον σχῆμα ἀληθοῦς κέρατος, οὗ τὸ μῆκος μετὰ δύο ἔτη καὶ τρεῖς μῆνας ἔρθασεν εἰς πέντε δακτύλους. Σφόδρα ὑποφέρουσα ἐκ τῶν πόνων, οὓς τὸ κέρας ἐκεῖνο τῇ ἐπροξένει, ἡ ταλαίπωρος γυνὴ ἐν τῇ ἀπελπισίᾳ της ἀπεπειράθη νὰ τὸ ἐκριζώσῃ ἐκ τῆς κεφαλῆς της, πλὴν δὲν κατώρθωσεν ἢ νὰ θραύσῃ αὐτό. Καὶ ἐξήχθησαν μὲν κατόπιν καὶ αἱ ρίζαι αὐτοῦ ὑπὸ ἰατροῦ, ἀλλ' ἀντ' αὐτοῦ ἐφάνη ἕτερον κέρας καὶ ἄλλα προσέτι ὁμοῦ. Ὡς πρὸς τὴν ἑτέραν κερασφόρον γυναῖκα, τὴν κυρίαν Ἄλλεν, τά τε συμπτώματα καὶ ἡ πρόοδος τῆς παθήσεως ἦσαν ἀκριβῶς ὅμοια πρὸς τὰ ἀνωτέρω περιγραφέντα.

Ἐν τῇ «Ἱστορίᾳ τῆς Βασιλικῆς Ἑταιρίας τῆς Ἰατρικῆς» ἀναγινώσκομεν ὅτι γυνή τις ἐνενήκοντα καὶ ἑπτὰ ἐτῶν τὴν ἡλικίαν ἔφερε κέρας ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἐπὶ *δεκατέσσαρα* ἔτη, ὅπερ ἦτο λίαν ἁπαλὸν καὶ ἐφύετο ἐπὶ τοῦ κρανίου μόνον· καίτοι δὲ ἀπεκόπη πολλάκις, ὅμως ἀνεφύετο πάλιν. Ὁ Bartholme μνημονεύει ἐπίσης ἐν ταῖς *Ἐπιστολαῖς* του γυναῖκα φέρουσαν κέρας *δώδεκα* δακτύλων. Ἡ «Φυσικὴ Ἱστορία τῆς Χεσίρης» ἀναφέρει ὅτι καὶ ἄλλη γυνὴ ἔφερεν ἐπὶ τριάκοντα καὶ δύο ἔτη ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἐξόγκωμα, ἐξ οὗ ἀνεπτύχθησαν *δύο* κέρατα, ὅτε αὕτη εὑρίσκετο εἰς ἡλικίαν 72 ἐτῶν.

Θέλετε καὶ ἄλλα παραδείγματα πρὸς ἀπόδειξιν τῆς ὑπάρξεως ἀνθρωπίνων κεράτων; Ἠδυνάμεθα νὰ προσαγάγωμεν, ἀλλὰ τὸ θεωροῦμεν περιττόν. Τοῦτο μόνον νομίζομεν ἄξιον προσοχῆς—ὅπερ καὶ οἱ ἀναγνῶσται βεβαίως παρετήρησαν—ὅτι ἐκ πάντων τῶν μνημονευθεισῶν περιπτώσεων ἀποδείκνυται, ὅτι τὰ κέρατα ἔφερον πάντοτε—κατὰ περίεργον σύμπτωσιν—γυναῖκες! Ἡ φύσις ἐπρονόησε, φαίνεται, ὅπως μὴ εἰσχωρήσῃ *λογοπαίγνιον* εἰς τὸ ἔργον της.

Ἐκ Λονδίνου Dr. William Robertson.

* * * *

Πῶς δύναταί τις νὰ εὕρῃ θέσιν ἐντὸς πεπληρωμένης ἁμάξης τροχιοδρόμου.—Ὁ ὁδηγός: «Κύριοι, δὲν θὰ ἔχῃ κανεὶς ἐξ ὑμῶν τὴν καλοτύχην νὰ παραχωρήσῃ τὴν θέσιν του εἰς μίαν Κυρίαν;»

Κάτισχνός τις Κύριος (στηριζόμενος ἐπιπόνως ἐπὶ τῶν πλευρῶν τῆς ἁμάξης): «Θὰ ἤμουν εὐτυχὴς νὰ τὸ ἔκαμνον, ἀλλὰ δυστυχῶς μόλις χθὲς ἐξῆλθα ἐκ τοῦ Νοσοκομείου». (Ἡ ἅμαξα κενοῦται ἐν τῷ ἅμα.)

ΠΟΛΥΜΟΡΦΟΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ

Εἰς τὰ «Ἀπομνημονεύματα» τοῦ ἄγγλου Κώλφηλδ (Caulfield's Memoirs) ἀναγινώσκομεν περιεργότατα πράγματα περὶ ἀνθρώπου τινὸς Ἰωσὴφ Κλὰρκ ὀνομαζομένου, ἱστορικὴν δὲ κτησαμένου φήμην διὰ τὴν μοναδικὴν ἐπιτηδειότητα, ἣν ἐκέκτητο, εἰς τὸ νὰ τροποποιῇ εἰς βαθμὸν ἀπίστευτον τὸ σῶμά του καὶ τὴν μορφήν του. Ὁ Ἰωσὴφ Κλὰρκ εἶχε τέλειον καὶ κανονικὸν τὸ σῶμα, ἦν δὲ μᾶλλον παχὺς ἢ ἰσχνός, καὶ ὅμως κατώρθου νὰ προσλαμβάνῃ φυσικώτατα καὶ ἐπιτυχέστατα πᾶν εἶδος δυσμορφίας καὶ *σωματικῆς ἀλλοιώσεως*.

Μία τῶν συνήθων διασκεδάσεών του ἦτο, προσκαλῶν τὸν ράπτην ὅπως λάβῃ τὰ μέτρα πρὸς κατασκευὴν φορέματός του, νὰ δίδῃ εἰς τὸν ἕνα τῶν ὤμων του ὑπερμέγεθές τι ἐξόγκωμα. Ὅτε τὰ φορέματα ἐφέροντο πρὸς δοκιμήν, *τὸ ἐξόγκωμα μετετοπίζετο εἰς τὸν ἕτερον ὦμον*· ὁ ταλαίπωρος ράπτης ἐζήτει συγγνώμην διὰ τὸ *λάθος του*, ὅπερ διώρθου ὅσον ἠδύνατο τάχιον. Ἀλλ' εἰς δευτέραν δοκιμὴν ἀμφότεροι οἱ ὦμοι εὑρίσκοντο *κακοκεφάλοι*, ἀνεφαίνετο ὅμως ὡς διὰ μαγείας ὕ*βος* ἐπὶ τῆς ράχεως!

Ὁ παράδοξος ἐκεῖνος ἄνθρωπος κατώρθου νὰ μετατοπίζῃ τοὺς σπονδύλους τῆς σπονδυλικῆς στήλης του εἰς τοιοῦτον βαθμόν, ὥστε περιήνεγκεν εἰς ἀμηχανίαν τὸν διάσημον χειρουργὸν Molins, εἰς τὸν ὁποῖον ἐπαρουσιάσθη ἡμέραν τινὰ ὡς πάσχων, καὶ ὅστις τοσοῦτον ἐξεπλάγη ἐπὶ τῇ θέᾳ τοῦ Κλάρκ, ὥστε οὐδαμῶς συνήνει νὰ προβῇ εἰς θεραπείαν. Ὁ Κλὰρκ κατώρθου πολλάκις νὰ ἐκλαμβάνηται ὡς χωλὸς παρ' ἀνθρώπων, μεθ' ὧν εὑρίσκετο ἐν συναναστροφῇ πρὸ ὀλίγων στιγμῶν, ὅτε εἶχεν ὑγιῆ τὰ σκέλη.

Πολλάκις δὲ οὐ μόνον τὴν θέσιν τῶν μελῶν τοῦ σώματός του μετέβαλλεν, ἀλλὰ καὶ αὐτὸ τὸ πρόσωπόν του ἐτροποποίει ὁλοσχερῶς. Ἡ ἰδιότης δὲ τοῦ μεταβάλλειν τὴν φυσιογνωμίαν του ἦτο πολλῷ περιεργοτέρα τῆς εὐκαμψίας τοῦ σώματός του· διότι ἠδύνατο νὰ προσλάβῃ τὰς μᾶλλον ἀλλοκότους φυσιογνωμίας, ὅσας ἤθελεν ἴδει εἰς ὁμήγυρίν τινα ἢ συναναστροφήν.

ΕΡΩΤΟΜΕΤΡΟΝ!!

Μετὰ τὸ θερμόμετρον, τὸ βαρόμετρον καὶ τόσας ἄλλας πρακτικὰς ἀνακαλύψεις, δι' ὧν ἡ ἐπιστήμη ἐπροίκισε καὶ εὐηργέτησε τὴν ἀνθρωπότητα, ἐπενοήθη ἐσχάτως ἐν Παρισίοις—τῇ κατ' ἐξοχὴν χώρᾳ, ὅπου οἱ ἄνθρωποι *ξεύρουν καὶ ζοῦν*—καὶ ὄργανον χρησιμεῦον νὰ μετρῇ τὸν βαθμὸν τοῦ . . . ἔρωτος! Τείνατε τὸ οὖς, ἁβραὶ δεσποινίδες.

Τρέφομεν βεβαίως πλήρη πεποίθησιν περὶ τοῦ ἀξιοπίστου τῶν εὐρωπαϊκῶν ἐφημερίδων· ἐν τούτοις, ὅπως ἀπεκδυθῶμεν πᾶσαν εὐθύνην ἐπὶ τοῖς γραφομένοις, ὀφείλομεν νὰ σᾶς ὀνομάσωμεν ρητῶς τὸ φύλλον, ἐξ οὗ παραλαβόντες μεταδίδομεν ὑμῖν πιστῶς τὰ περὶ τοῦ *ἐρωτομέτρου, ἢ θερμομέτρου τοῦ ἔρωτος*—ὅπως ὠνομάσθη. Εἶνε ἡ ἰταλικὴ ἐφημερὶς Il Caffaro, ἥτις ἰδοὺ τὶ λέγει περὶ τούτου.

«Τὸ μικρὸν τοῦτο ὄργανον *ἐτρέλανε* τὰς ἡμέρας αὐτὰς ὅλας τὰς παρισινὰς καὶ τοὺς παρισινούς. Συνίσταται ἐκ τεμαχίου *ἰχθυοκόλλας*, κεκομμένης ἐν σχήματι Ἔρωτος (τοῦ ἀρχαίου θεοῦ), πᾶσα δὲ νεᾶνις, ἐπιθυμοῦσα νὰ δοκιμάσῃ τὸν βαθμὸν καὶ τὴν δύναμιν τῆς ἀφοσιώσεως τοῦ ἐραστοῦ της, δὲν ἔχει νὰ κάμῃ ἄλλο ἢ νὰ θέσῃ τὸ ἀγαλμάτιον ἐκεῖνο ἐντὸς τῆς παλάμης τῆς χειρός της. Ὅταν τοῦτο ἀναλύηται ταχέως καὶ ἐκρέῃ βροχηδὸν ἐκ τῆς χειρός, εἶνε βέβαιον σημεῖον ὅτι ἡ ἀφοσίωσις τοῦ ἀνδρὸς εἶνε ἔνθερμος. Ἂν ἀναλύηται βραδύτερον καὶ μένῃ ἐν τῇ κοιλότητι τῆς χειρός, ἡ κρατοῦσα αὐτὸ δύναται νὰ ἔχῃ ἐλπίδας περὶ τοῦ γάμου της μετὰ τοῦ ἀγαπωμένου ἀνδρός. Ἂν ὑψοῖ τοὺς πόδας καὶ τὰς κνήμας, χωρὶς ὅμως ν' ἀναλύηται, ἡ ἀφοσίωσις τοῦ ἀγαπωμένου εἶνε κάπως ψυχρά. Ἂν ὅμως τὸ ἐξ ἰχθυοκόλλας ἀγαλμάτιον κινῇ ἐλαφρῶς μόνον τὴν κεφαλὴν καὶ τοὺς πόδας, ἡ εὐαίσθητος νεᾶνις θὰ κάμῃ καλὰ νὰ λάβῃ τὰ μέτρα της καὶ νὰ ἀποσύρῃ τὴν καρδίαν της ἀπὸ ἀνθρώπου, ὅστις δείκνυται ὅλως ἀδιάφορος εἰς τὰ αἰσθήματά της».

Φαντάζεσθε ὁπόσας ὑπηρεσίας τὸ πολύτιμον αὐτὸ ἐρωτόμετρον δύναται νὰ προσφέρῃ εἰς τὸ ὡραῖον φῦλον, τὸ φύσει εὐαπάτητον καὶ ἀσθενές, καὶ εἰς τὸ ὁποῖον τοσαύτας καθ' ἡμέραν στήνουσι παγίδας συστηματικοί τινες ἀπατεῶνες!

Η ΑΡΧΗ ΚΑΙ Η ΦΥΣΙΣ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

Ὁ ἔγκριτος γάλλος ἰατρὸς καὶ φυσιοδίφης κ. Saffray, ἐκ τῶν συγγραμμάτων τοῦ ὁποίου καὶ εἰς προηγούμενα φύλλα τοῦ «Θαυμασίου Κόσμου» παρεθέσαμεν τοῖς ἀναγνώσταις ἀποσπάσματά τινα, ὡς ἐξῆς ἀναπτύσσει δι' ὕφους εὐλήπτου καὶ σαφοῦς τὸ σπουδαιότατον τοῦτο βιολογικὸν ζήτημα, ὅπερ πάντας ἀνεξαιρέτως ἐνδιαφέρει, καθότον μανθάνομεν ἐξ αὐτοῦ πόθεν ἐγεννήθημεν καὶ τὶ εἴμεθα.

«. . . . . Ἐν ἀρχῇ τῆς συστάσεως τῆς γῆς ἅπαντα τ' ἀποτελοῦντα αὐτὴν στοιχεῖα εὑρίσκοντο συγκεχυμένα ἐν καταστάσει πεπυρακτωμένων ἀερίων. Ἐλευθέρα καὶ ὁρμητικὴ ἐν τῇ διὰ τοῦ κενοῦ πορείᾳ της, ὑπέστη αὕτη κατὰ μικρὸν ψύξίν τινα, ἐξ ἧς τὰ στοιχεῖα καὶ τὰ ἁπλᾶ σώματα, οἷον τὸ *ὑδρογόνον*, τὸ *ὀξυγόνον*, τὸ *ἄζωτον*, ὁ *ἄνθραξ*, τὸ *πυρίτιον*, τὸ *ἀσβέστιον*, τὸ *ποτάσσιον*, τὸ *σόδιον*, ὁ σίδηρος, τὸ θεῖον κλπ. ἠδυνήθησαν νὰ ἑνωθῶσι πρὸς ἄλληλα ἕνεκεν τῆς συγγενείας των καὶ νὰ σχηματίσωσιν ἄλλα σύνθετα, οἷον τὸ ὕδωρ καὶ τοὺς λίθους. Τὸ ὕδωρ προέκυψεν ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ δύο ἀερίων, τοῦ ὀξυγόνου καὶ τοῦ ὑδρογόνου, οἱ λίθοι ἔλαβον τὴν γένεσιν ἐκ τῆς στενῆς ἑνώσεως τοῦ ὀξυγόνου μετὰ τῶν μετάλλων πυριτίου, ἀσβεστίου, ποτασσίου, σοδίου· ὁ ἄνθραξ, φλεγόμενος ἅμα τῇ ἐπαφῇ πρὸς τὸ ὀξυγόνον, παρήγαγε τὸ *ἀνθρακικὸν ὀξύ*, οὗτινος ἓν μέρος ἡνώθη μετὰ τῶν ὀρυκτῶν.

Πόσος χρόνος ἐχρειάσθη ὅπως ἐπέλθωσι τὰ πρῶτα ταῦτα ἀποτελέσματα, οὐδεὶς γινώσκει, οὐδὲ δύναται ἡ ἀνθρωπίνη ἐπιστήμη νὰ ὑπολογίσῃ αὐτόν. Ἐβεβαιώθη ὅμως, ὅτι ἐκ τοῦ ἀεριώδους ἐκείνου χάους ἐξῆλθε κατὰ μικρὸν διὰ τῆς ψύξεως καὶ διὰ τῆς ἐπενεργείας τῶν χημικῶν συνδυασμῶν ἕτερον χάος ἡμίρρευστον, ὅπερ προσέλαβε βραδέως παγιότητα καὶ στερεοποιηθὲν κατὰ μικρὸν ἐσχημάτισε τὸν λιθώδη φλοιὸν τῆς γῆς καὶ ἐκαλύφθη ὑπὸ ἀχανοῦς θαλάσσης, ἕνεκα τῆς συμπυκνώσεως μέρους τῶν ὑδρατμῶν, οὕτω δὲ τὸ φῶς τοῦ ἡλίου ἠδυνήθη νὰ εἰσδύσῃ—ἀσθενῶς τὸ κατ' ἀρχὰς—εἰς τὴν πυκνὴν ἀτμόσφαιραν, ἥτις περιέβαλλε τὴν εἰσέτι ἀναβράζουσαν σφαῖραν.

Ἡ τάξις εἶχεν ἤδη προκύψει ἐκ τοῦ χάους. Νόμοι ἤρξαντο ἐκδηλούμενοι διὰ τῆς μορφώσεως τῶν οὐσιῶν καὶ τῶν ὡρισμένων σχημάτων, ἅτινα εἰμαρμένως προσελάμβανον τὰ στοιχεῖα τῶν ὀρυκτῶν. Δὲν ἦτο καθόλου ἡ τύχη, ἥτις συνέτεινεν εἰς τὸ νὰ ἐξέλθωσιν ἐκ τοῦ ἀθροίσματος πυριφλέκτων ἀερίων οἱ λίθοι, τὰ μέταλλα, ἡ θάλασσα, ἡ ἀτμόσφαιρα· αὐτὸ τὸ μαθηματικὸν σχῆμα τῶν λίθων ἤρκει νὰ τὸ μαρτυρήσῃ· τὰ ποικίλα καὶ πολυάριθμα εἴδη τῶν ὀρυκτῶν προσελάμβανον τὰ προδιαγεγραμμένα δι' ἕκαστον χαρακτηριστικά· τὰ μόρια πάντα συσσωματούμενα ἀπετέλουν ὁμοῦ κρυστάλλους, ἔχοντας τὰς αὐτὰς πάντοτε γραμμὰς καὶ γωνίας.

Ὅ,τι συνέβη κατὰ τοὺς ἀμετρήτους ἐκείνους χρόνους, ὁ χημικὸς τῆς σήμερον δύναται οὐ μόνον νὰ ἐξηγήσῃ, ἀλλὰ καὶ νὰ ἀναπαραγάγῃ ἐν μικρογραφίᾳ ἐντὸς τοῦ χημείου του. Δι' ὑδρογόνου καὶ ὀξυγόνου κατασκευάζει ὕδωρ· δι' ὀξυγόνου καὶ πυριτίου *χαλαζίαν* (εἶδος πυρίτου λίθου σχίζοντος τὴν ὕαλον καὶ ἀνάπτοντος πῦρ)· διὰ χλωρίου, σοδίου καὶ ὕδατος παράγει τὸ κοινὸν ἅλας. Ἀρκεῖ μόνον νὰ τῷ παράσχητε ἐκ τῆς φύσεως τὰ ἀναγκαῖα στοιχεῖα, καὶ δύναται ν' ἀναπαραστήσῃ ἐνώπιον ὑμῶν, ἐν βαθμίδι ἀπείρως ἐλάσσονι, πάντα τὰ φαινόμενα, ὅσα ἐπηκολούθησαν τὴν βαθμιαίαν τῆς σφαίρας ψῦξιν. Ἐδῶ ὅμως σταματᾷ ἡ ἐπιτηδειότης του. Διότι πάντα ὅσα συνέβησαν κατὰ τὰς μετέπειτα περιόδους ἀδυνατεῖ νὰ παραστήσῃ. Νέα δύναμις ἐπενήργησεν ἤδη, ἥτις, γενομένη κυρία μέρους τινὸς τῆς κεχωρισμένης καὶ διατεταγμένης πλέον ὕλης, ἔθηκεν εἰς ἐπαφὴν ὀλίγον ὑδρογόνον, ὀλίγον ὀξυγόνον, ὀλίγον ἄζωτον καὶ τεμάχιά τινα ὀρυκτῶν, καὶ ἰδοὺ, ἀντὶ ἀδρανοῦς ὑάλου, γεννᾶται ὅν τι, ὅπερ κινεῖται, αὐξάνεται, φθείρεται ἐναλλὰξ καὶ ἀναπαράγεται διηνεκῶς καὶ τὸ ὁποῖον—ὦ τοῦ θαύματος!—μεταδίδει τὴν ὕπαρξιν εἰς ἕτερα ὄντα, ὅμοια αὐτῷ. Ἡ ὕλη ψυχοῦται, νέα ἐποχὴ ἀνοίγεται διὰ τὴν δημιουργίαν· εἶνε ἡ *ζωή*!

Ἡ γῆ διετήρησεν ἐντὸς λιθίνων στρωμάτων, κατὰ διαδοχὴν σχηματισθέντων, τοὺς τύπους εἴτε τὰ λείψανα τῶν πρώτων ἐμψύχων ὄντων, ἅτινα, ἀρκούντως τέλεια τὴν κατασκευήν, ἀφῆκαν ἴχνη κατὰ τὴν ἀποσύνθεσίν των. Τοιαῦτά εἰσι τὰ μικρὰ ζῶα τὰ καλούμενα *ἐγχυμάτικά*, ὧν οἱ μικροσκοπικοὶ σκελετοί, συσσωρευόμενοι ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν, σχηματίζουσι πυκνὰ στρώματα ἐκ 100—150 μέτρων, καὶ τὰ ἐπ' ἴσης μικροσκοπικὰ φυτὰ τὰ καλούμενα *διάτομα* (Diatomées), ὧν οἱ χαλικώδεις σκελετοὶ ἀποτελοῦσιν ὡσαύτως εὐρεῖς σωροὺς λίθων.

Ἀλλὰ πρὸ τῆς περιόδου τῶν συγκεχυμένων, στε-

ρεῶν καὶ σχετικῶς εὐμεγέθων τούτων ὀργανισμῶν, (καίτοι δύναταί τις νὰ διακρίνῃ *πεντηκοντα* μέχρις *ἑκατὸν ἑκατομμυρίων* ἐξ αὐτῶν ἐντὸς περιφερείας ἑνὸς κυβικοῦ ἑκατοστομμέτρου), ἡ γῆ ἐκαλύφθη ὑπὸ φυτικῶν ὄντων ἔτι ἁπλουστέρων καὶ μικροτέρων· τὰ ὕδατα ἔβριθον ὄντων *πρωτογενοῦς* ὅλως κατασκευῆς.

Δυνάμεθα νὰ συλλάβωμεν ἰδέαν τινὰ τῆς φύσεως καὶ τοῦ εἴδους τῶν πρώτων τούτων ἐμψύχων ὄντων, σπουδάζοντες ἐπιμελῶς τὰ συμβαίνοντα εἰς διάλυσιν ζωϊκῶν ἢ φυτικῶν οὐσιῶν ἐντὸς ὑγροῦ τινος, τελματώδους λ. χ. ὕδατος.

Ἐὰν ὑποβάλητε ὑπὸ τὸ μικροσκόπιον μικρὰν σταγόνα ἐκ τοῦ ὕδατος τούτου, διαυγοῦς κατὰ τὸ φαινόμενον, θ' ἀνακαλύψητε ἐν αὐτῇ φυτὰ λίαν ἀτελοῦς κατασκευῆς, τὰ καλούμενα *νηματώδη* (1) ἄσημον φυλὴν τῆς οἰκογενείας τῶν *ἀλγῶν* (τῶν κοινῶς καλουμένων *φυκῶν*, λατιν. algae).

Τὰ πλεῖστα τούτων σύγκεινται ἐξ ἁπλῶν *κυττάρων*, ἡνωμένων πρὸς ἄλληλα ἐν εἴδει κομβολογίου. Καίπερ δὲ σρόδρα μικρὰ καὶ ἀσθενῆ, τὰ φυτὰ ταῦτα κέκτηνται οὐχ ἧττον ἔκτακτον ζωϊκὴν δύναμιν, πολλαπλασιάζονται δὲ μετὰ ταχύτητος, ἣν θὰ ἦτο δύσκολον νὰ ἐκφράσῃ τις δι' ἀριθμῶν. Οὕτως, ὁ ἐπίκτητος χρωματισμὸς τῶν ὑδάτων τῆς Ἐρυθρᾶς Θαλάσσης ὀφείλεται εἰς τὴν ὕπαρξιν ἄλγης ἀπείρως μικρᾶς, τὸ δὲ ἐρυθρὸν χρῶμα, ὅπερ προσλαμβάνει ἐνίοτε ἡ χιὼν ἐν τοῖς βορείοις κλίμασιν, προέρχεται ἐπ' ἴσης ἐκ μικροσκοπικῆς βλαστήσεως.

Θέλετε νὰ ἴδητε γεννώμενα ὑπὸ τὰ ὄμματα ὑμῶν τὰ πρῶτα ταῦτα στοιχεῖα τῆς ὑπάρξεως, δι' ὧν ἡ ζωὴ προκατάρχεται τοῦ σταδίου της ἐπὶ τοῦ ἡμετέρου πλανήτου; Ἄφετε ἐπὶ δύο ἢ τρεῖς ἡμέρας νὰ διαλυθῶσιν ἐντὸς τοῦ ὕδατος τεμάχιον κρέατος καὶ στελέχη τινὰ μικρῶν φυτῶν, ἀνασύρατε διὰ τῆς ἀκίδος βελόνης μίαν σταγόνα ἐκ τοῦ ὕδατος τούτου καὶ ὑποβάλετε αὐτὴν ὑπὸ τὸ μικροσκόπιον. Θὰ ἴδητε σχηματιζόμενα ἐνώπιον ὑμῶν τὰ μικρότερα, τὰ ἀτελέστερα τῶν ζωϊκῶν ὄντων· τὰ καλούμενα *μονοσωμάτια* ἢ *μονάδας*, ἐνοργάνους φυσαλίδας, ὧν *πεντακόσια* ἑκατομμύρια κινοῦνται ἐντὸς μιᾶς σταγόνος ὕδατος· τὰ *σπειροειδῆ* (vibrions), βακτήρια συστρεφόμενα ἐν μέσῳ σωματίων τοσούτῳ λεπτοφυῶν, ὥστε διαφεύγουσι καὶ τῶν ἰσχυροτέρων μικροσκοπίων τὰς μεγεθύνσεις. Τοιοῦτοι ὑπῆρξαν οἱ πρῶτοι κάτοικοι τῆς γῆς, τοιοῦτοι ὑπῆρξαν οἱ πρῶτοι ἐργάται, οἵτινες, καταφρονοῦντες τοὺς κατακλυσμοὺς ἀτελῶς συγκρατουμένων θαλασσῶν καὶ ἀτελῶς ἐστερεωμένων γαιῶν, ἤρξαντο προπαρασκευάζοντες δι' ἐνδελεχοῦς ἐργασίας τοὺς ὅρους τῆς ὑπάρξεως ὄντων ὁλονὲν τελειοποιουμένων, ἅτινα ἀνεφαίνοντο, ἐφ' ὅσον ἐσχηματίζετο δι' αὐτὰ ἀτμόσφαιρα κατάλληλος ὅπως ἐπαρκέσῃ εἰς τὰς ἀνάγκας των.

(1) Τὰ μικροσκοπικὰ ταῦτα φυτὰ καλοῦνται οὕτω, διότι σύγκεινται ἐκ λεπτοτάτων ἰνῶν, παραπλησίων πρὸς ἀδιόρατα νήματα. Κῖνε δὲ μεμβρανώδη, διαφανῆ καὶ εὔκαμπτα χωριζόμενα διὰ διαφραγμάτων εἰς ἀρθρώσεις, πλήρεις ὕλης τινὸς πρασίνης ὡς ἐπὶ τὸ πολύ.

Ταῦτα δὲ πάντα δὲν ἦσαν ἀπόπειραι, δοκίμια, προοίμια τῆς δημιουργίας ὄντων τελειοτέρων. Ὁ Δημιουργὸς δὲν εἶχεν ἀνάγκην πειραμάτων, ὅπως ἐπιτύχῃ τὴν τελειοποίησιν τοῦ ἔργου του. Ἀλλ' ἐμπεριείχετο ἐν τῇ αἰωνίῳ οἰκονομίᾳ τῆς δημιουργίας, ἵνα ἡ ζωὴ ἀναφαίνηται, κατά τε τοὺς πρωτογενεῖς καὶ τοὺς καθ' ἡμᾶς χρόνους, πανταχοῦ ὅπου ἠδύνατο. Στερεοποιουμένου δὲ σὺν τῷ χρόνῳ τοῦ φλοιοῦ τῆς γῆς καὶ χωριζομένων τῶν ὑδάτων, τῆς δὲ ἀτμοσφαίρας καθισταμένης καθαρωτέρας καὶ φαεινοτέρας, βλάστησις ὁσημέραι ἀφθονωτέρα ἐκάλυπτε τὸ εἰσέτι θερμαινόμενον ὑπὸ τοῦ *ἐγγείου πυρὸς* ἔδαφος, τὰ ὕδατα κατῳκήθησαν ὑπὸ ἰχθύων, ἑρπετὰ καὶ ἀμφίβια ἐπλήρωσαν τὰ ἀπέραντα ἕλη, τὰ δὲ πτηνὰ καὶ τὰ ζῶα, σαρκοφάγα καὶ ποηφάγα, κατελάμβανον τὴν στερεὰν γῆν.

Ἡ γῆ διέφυσεν ἡμῖν ἐντὸς τῶν σπλάγχνων της τοὺς σκελετοὺς ἢ τοὺς τύπους πασῶν τῶν γενεῶν τῶν πρώτων αὐτῆς κατοίκων, ἀρκεῖ δὲ ν' ἀνασκάψῃ τις ταύτην, ὅπως ἀναγνώσῃ τὴν ἱστορίαν τῶν ὄντων ἐκείνων καὶ ἀκολουθήσῃ ἀπὸ περιόδου εἰς περίοδον τὴν ἐξέλιξιν τῆς ζωῆς μέχρι τῶν χρόνων, οἵτινες προηγήθησαν τῆς ἐμφανίσεως τοῦ ἀνθρώπου».

Τοιαύτη, κατὰ τὸν κ. Saffray, ἡ *ἀρχὴ* τῆς ζωῆς. Εἰς τὸ προσεχὲς φύλλον θέλομεν μεταδώσει τοῖς ἀναγνώσταις τὰς περὶ τῆς *φύσεως* αὐτῆς ἰδέας τοῦ γάλλου ἐπιστήμονος.

* * * *

Ἡ Κυρία εἰς τοῦ ταπητοπώλου.—«Λέγεις λοιπὸν ὅτι τὸ ταπέτο αὐτὸ εἶνε τοῦ τελευταίου συρμοῦ;»

«Ἀκριβῶς τοῦ *τελευταίου*, Κυρία».

«Ἀλλ' ἀντέχει ἄρά γε εἰς τὸν ἥλιον;»

«Πῶς Κυρία! αὐτὸ μένει τόρα *δύο χρόνια* εἰς τὴν μόστρα τοῦ παραθύρου, καὶ μολαταῦτα βλέπετε πόσῳ καλὰ διατηρεῖται τὸ χρῶμά του»!

ΠΟΙΚΙΛΑ ΔΙΑ ΤΑΣ... ΚΥΡΙΑΣ

Ἀγορὰ συζύγου!—Ἀγγλικόν τι περιοδικὸν διηγεῖται τὴν ἐξῆς περίεργον ἀποφασιστικότητα νεάνιδος. Κατήγετο αὕτη ἐξ Ὀξφορδσίρης τῆς Ἀγγλίας καὶ εὑρίσκετο εἰς τὰς παραμονὰς τοῦ γάμου της· ὁ μνηστήρ της ἠρνεῖτο νὰ ὁρίσῃ τὴν γαμήλιον ἡμέραν, ἂν μὴ οἱ συγγενεῖς αὐτῆς τῷ προκατέβαλλον ὡς προῖκα πεντήκοντα λίρας στερλίνας. Ἐπειδὴ δὲ οὗτοι, πτωχοὶ ὄντες, δὲν ἠδύναντο νὰ ἐξοικονομήσωσι τὸ ποσὸν αὐτό, ἡ νέα—ἥτις ἐφρόνει ὅτι ἦτο προτιμότερον νὰ ἔχῃ σύζυγον—ἔστω καὶ *ὤριον*—ἢ νὰ μὴ ἔχῃ καθόλου, ἀπεφάσισε νὰ ἀποκτήσῃ τὸ ποσὸν τοῦτο διὰ παντὸς τρόπου. Ἀλλ' ἐπειδὴ πεντήκοντα λίραι δὲν εἶνε πρᾶγμα εὐπόκτητον—μάλιστα διὰ νέαν πτωχὴν καὶ ἄπειρον—προέβη εἰς θυσίαν, εἰς τὴν ὁποίαν ἀμφιβάλλομεν ἂν θὰ ὑπεβάλλοντο αἱ πισταὶ λάτρεις τοῦ συρμοῦ καὶ τοῦ *ψευδοῦς* κόσμου καλλοναὶ ἡμῶν. Μετέβη δηλαδὴ μόνη εἰς Λονδῖνον καὶ ἐπώλησεν εἰς ἔμπορόν τινα τὴν πλουσίαν καὶ ὡραίαν κόμην της ἀντὶ τριῶν λιρῶν κατ' οὐγγίαν, ἐπειδὴ δὲ ἡ κόμη της εἶχε βάρος 20 οὐγγιῶν, ἡ πτωχὴ νεᾶνις λαβοῦσα τὸ ἀντίτιμον αὐτῆς, ἑξήκοντα λίρας, ἐπέστρεψε—*πλουσία* σχετικῶς—εἰς Ὀξφορδσίρην καὶ *ἠγόρασε* τὸν λίαν ἀπαιτητικὸν μνηστῆρά της, ὅστις τοιουτοτρόπως ἐνυμφεύθη οὐχὶ αὐτήν, ἀλλὰ ... τὴν κόμην της!

* *
*

Εὔκολοι γάμοι.—Οἱ χωρικοὶ τῆς Οὐγγαρίας συνάπτουσι τοὺς γάμους των κατὰ τρόπον ἀρκούντως περίεργον. Εἰσὶν οὗτοι τοσοῦτον ἀπησχολημένοι κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἔτους εἰς τὰς βιωτικὰς ἐργασίας των, ὥστε δὲν τοῖς ἀπομένουσιν ἢ ὀλίγαι τινὲς ἑβδομάδες πρὸ τῶν Χριστουγέννων, καθ' ἃς δύνανται νὰ σκεφθῶσι περὶ γάμου. Κατὰ τὴν ἐποχὴν λοιπὸν ταύτην ὅλαι αἱ νέαι συναθροίζονται καθ' ἑκάστην ἑσπέραν εἰς ξένην τινὰ οἰκίαν, εἰς ἣν μετ' οὐ πολὺ προσέρχονται καὶ οἱ νέοι, ἀποσυρομένων τῶν γερόντων, ὅπως ἀφήσωσι τοὺς ἐνδιαφερομένους ἐλευθέρους εἰς τὴν ἐκλογήν των. Μετὰ τὰς συναναστροφὰς ταύτας ὀλίγων ἑβδομάδων, οἱ νέοι δίδουσι τὴν προτίμησιν εἰς τὴν ἐκλεκτὴν τῆς καρδίας του ἕκαστος, θὰ εἶνε δὲ ὅλως ἄπειρος ὁ νέος, ὅστις δὲν δείξῃ ἰδιάζουσαν συμπάθειαν πρός τινα τῶν νεανίδων. Ἂν ἡ νέα ἀνταποκριθῇ εἰς τὰ αἰσθήματά του, τότε ὁ νέος *στέλλει τὰς προτάσεις του* κατὰ τὸν ἐξῆς ἀσυνήθη καὶ ποιητικόν πως τρόπον. Ἐκλέγεται *μεσίτης τις*, ὅστις μεταβαίνει παρὰ τῷ πατρὶ τῆς νέας καὶ λέγει: «Κύριε, ὑπάρχει εἰς τὴν οἰκίαν σας ἓν *ἄνθος*, ὅπερ ὁ Κ. ἐπεθύμει νὰ κόψῃ. Εὐαρεστεῖσθε νὰ ἐπιτρέψητε εἰς αὐτὸν νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν οἰκίαν σας καὶ κόψῃ αὐτό;» Ἂν ὁ πατὴρ συναινῇ εἰς τὸ συνοικέσιον, λέγει «ἰδοὺ τὸ ἄνθος», καὶ παρουσιάζει τὴν κόρην του. Τότε ὁ μεσίτης προσκαλεῖ τὸν μνηστῆρα, ὅστις εἰσερχόμενος εὐχαριστεῖ τοὺς γονεῖς τῆς νέας διὰ τὸ ἄνθος, ὅπερ τῷ χαρίζουσι καὶ ἀμέσως λαμβάνει χώραν ὁ γάμος, ὅστις συνοδεύεται ὑπὸ ἑορτῶν καὶ διασκεδάσεων, διαρκουσῶν ἐπὶ δύο ἡμέρας.—Εὐτυχεῖς οἱ χωρικοὶ τῆς Οὐγγαρίας!

* *
*

Πολύτιμος ποταμός.—Μεταξὺ Αἰγίου καὶ Πατρῶν ῥέει ποταμός τις Σέλεμνος καλούμενος, ὅστις—κατὰ τὸν γερμανὸν περιηγητὴν Aldenhoven—ἦν ὀνομαστὸς κατὰ τὴν ἀρχαιότητα διὰ τὴν ἑξῆς αἰτίαν. Ὁ Σέλεμνος ἦτο κατ' ἀρχὰς ὡραῖος ποιμήν, οὗ τὸ κάλλος προσείλκυσε τὸν ἔρωτα περικαλλοῦς τινος νύμφης, τῆς Ἀργυρᾶς. Καθ' ἑκάστην ἐξήρχετο αὕτη ἐκ τῆς θαλάσσης καὶ μετέβαινεν εἰς συνάντησιν τοῦ ποιμένος της. Ἀλλ' ἕνεκεν τῶν συχνῶν συνεντεύξεων ἐφάνη ἐπὶ τέλους εἰς τὴν ἄστατον νύμφην ὅτι ὁ ἐραστής της ἐγίνετο ὀλιγώτερον ὡραῖος, τὸν ἀηδίασε καὶ δὲν μετέβαινε πλέον εἰς τὰς συνεντεύξεις του. Ὁ εὐαίσθητος βοσκὸς τοσοῦτον βαρέως ἔφερε τὴν ἐγκατάλειψίν της, ὥστε ἡμέραν τινὰ ἀπέθανεν ἐξ ἀπελπισίας. Ἡ Ἀφροδίτη, εὐσπλαγχνισθεῖσα αὐτόν, τὸν μετεμόρφωσεν εἰς τὸν ὁμώνυμον ποταμὸν καὶ ἔδωσεν εἰς αὐτὸν τὸ πολύτιμον προτέρημα νὰ θεραπεύῃ ἀπὸ τοῦ ἔρωτος πάσας τὰς νέας καὶ τοὺς νέους, ὅσοι ἐπεθύμουν νὰ λησμονήσωσι τοὺς ἔρωτάς των, ἀρκεῖ νὰ ἐλούοντο ἐντὸς τῶν ὑδάτων του.—Τὶ δὲν θὰ ἔδιδον μερικοὶ σημερινοὶ Σέλεμνοι, ὅπως λουσθῶσιν ἐντὸς τῶν ἰαματικῶν ναμάτων τοῦ ποταμοῦ ἐκείνου, καὶ ἀποφύγωσι τοιουτοτρόπως τὰς περιφρονήσεις τῆς σκληρᾶς *Ἀργυρᾶς* των!

ΝΕΚΡΑΝΑΣΤΑΣΙΣ ΔΙΑ ΤΗΣ ΡΑΚΗΣ

Ἀγγλικόν τι περιοδικόν, δημοσιεῦον πραγματείαν ὑπὸ τὸν τίτλον «Αἱ Νεκραναστάσεις», ἀποδεικνύει διὰ πολυαρίθμων παραδειγμάτων, ὅτι ἀναφαίνονται ἐνίοτε σπάνιαί τινες ἀσθένειαι, αἵτινες παρουσιάζουσι συμπτώματα ψευδοῦς θανάτου, τοσοῦτον ὁμοιάζοντα πρὸς τὰ τοῦ πραγματικοῦ, ὥστε καθίσταται πολλάκις ἐπάναγκες, ἵνα μεγίστη καταβάλληται προσοχὴ μήπως ὁ νομιζόμενος νεκρὸς εἶνε πραγματικῶς ζῶν. Ἐκ τούτων ἀναφέρομεν τὴν κάτωθι ἀληθῶς περιεργοτάτην περίπτωσιν νεκραναστάσεως.

Περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ παρόντος αἰῶνος ἔζη ἐν Δεβονσίρῃ (τῆς Ἀγγλίας) γνωστότατον καὶ εὐῤῥόπλητον αὐτῆς μέλος, ὁ σὶρ Οὔγος Ἄκκλανδ. Εἶχεν οὗτος πιστόν τινα ὑπηρέτην, ὃν ὠνόμαζεν «ὑπηρέτην τῆς ρακῆς» καὶ εἰς ὃν ἀποθανὼν κατέλιπεν ἄξιον λόγου κληροδότημα. Ὁ λόγος τῆς περιέργου ταύτης ἐπωνυμίας τοῦ ὑπηρέτου εἶνε ὁ ἑξῆς.

Πρό τινων ἐτῶν ὁ σὶρ Οὔγος προσεβλήθη ὑπὸ πυρετῶν, ἐξ ὧν ἐπιστεύθη γενικῶς ὅτι ἀπεβίωσεν. Ἐτέθη ἐπὶ νεκρωσίμου κλίνης καὶ δύο τῶν ὑπηρετῶν μετά τινος γυναικὸς ἐτάχθησαν ὅπως φυλάττωσι τὸν νεκρόν. Ἀφ' οὗ πάντες ἔπιον ἐν ἀφθονίᾳ ρακήν, εἷς ἐξ αὐτῶν εἶπεν ὅτι ὁ κύριός του τοσοῦτον ἠγάπα τὴν ρακήν, ὅταν ἔζη, ὥστε εἶχεν ἀπόφασιν νὰ τὸν ποτίσῃ καὶ νεκρὸν ἀκόμη ὀλίγας σταγόνας ἐξ αὐτῆς. Καὶ ἅμ' ἔπος, ἅμ' ἔργον· ὁ ἀστεῖος ἐπλήρωσε ποτήριον ἐκ τοῦ ποτοῦ τούτου καὶ ἔχυσεν αὐτὸ ἐντὸς τοῦ λάρυγγος τοῦ νεκροῦ κυρίου του. Τὸ ἀποτέλεσμα ἦν παράδοξός τις θόρυβος ἐντὸς τοῦ λάρυγγος, συνοδευόμενος ὑπὸ σφοδρᾶς σπασμωδικῆς κινήσεως τοῦ λαιμοῦ καὶ τοῦ στήθους. Τὸ πρᾶγμα, ὡς εἰκός, ἐτρόμαξε μεγάλως τοὺς ὑπηρέτας, οἵτινες, πάντες ὁμοῦ, ἐξώρμησαν ἐν βίᾳ ἐκ τοῦ δωματίου καὶ κατῆλθον ὁρμητικῶς τὴν κλίμακα, ἡ δὲ γυνὴ ἔρριξε τοσούτῳ τρομακτικὰς κραυγάς, ὥστε ἤγειρεν ἐπὶ ποδὸς πάντας τοὺς ἐν τῇ οἰκίᾳ. Νέος τις, ὅστις εἰσῆλθε πρῶτος εἰς τὸ δωμάτιον τὸ ἐγκαταλειφθὲν ὑπὸ τῶν ὑπηρετῶν, ὠπισθοχώρησε μετ' ἐκπλήξεως, εὑρὼν τὸν ὑποτιθέμενον νεκρὸν ζῶντα καὶ ἀγωνιζόμενον νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν ζωήν. Διέταξε πάραυτα νὰ τὸν θέσωσιν ἐντὸς θερμῆς κλίνης, μετεκαλέσατο τὸν ἰατρόν, καὶ ἐντὸς ὀλίγων ἑβδομάδων ὁ νεκρὸς ἀνέζησεν, ἀπολαύων ἔκτοτε ἄκρας ὑγείας.

Ὡς παρατηρεῖτε, διὰ τοῦ ἀνωτέρω γεγονότος ἐπικυροῦται—κατὰ τυχαίαν ὅλως σύμπτωσιν—ἡ πεπλανημένη ἰδέα τῶν ἀλχημικῶν τοῦ μεσαίωνος, οἵτινες ἐθεώρουν καὶ ὠνόμαζον τὴν ρακὴν *ὕδωρ τῆς ζωῆς* (aqua vitae)—ὅθεν καὶ ἡ γαλλικὴ γλῶσσα ἔπλασε, κατ' ἀπομίμησιν, τὴν λέξιν eau—de—vie.

ΠΩΣ ΕΞΑΠΑΤΩΝΤΑΙ ΟΙ ΕΝΟΡΚΟΙ

Εἶνε δύσκολον νὰ φαντασθῇ τις τὶ προφυλακτικώτερον ἠδύνατο νὰ ἐπινοηθῇ ὑπὲρ τῆς ζωῆς ἡμῶν καὶ τῆς ἐλευθερίας, ἢ τὸ ὁρκωτικὸν σύστημα ἐν τοῖς δικαστηρίοις· καὶ ὅμως τοσοῦτον εὐαπάτητον εἶνε φύσει τὸ ἀνθρώπινον πνεῦμα, ὥστε οὐκ ὀλίγαι ἐξεδόθησαν μέχρι τοῦδε ἄδικοι ἐτυμηγορίαι. Εἴς τινας δίκας, ὡς γινώσκουσι καλῶς οἱ κεκτημένοι πεῖράν τινα τῶν ἐν τοῖς δικαστηρίοις συμβαινόντων, οἱ ἔνορκοι παραπλανῶνται ἐκ τινων συμπτωμάτων, ἱκανῶς ἐυεξηγήτων καὶ κοινῶν εἴς τινας ἀνθρώπους νευρικῆς κράσεως, ἐκλαμβάνοντες ταῦτα συνήθως ὡς ἐνδείξεις ἐνοχῆς, ἐν ᾧ ἀφ' ἑτέρου ἐξαπατῶνται ὑπ' ἐκείνων, οἵτινες κατορθοῦσι νὰ δεσπόζωσι τῶν ἑαυτῶν αἰσθημάτων καὶ δὲν θεωροῦσιν ἀναξιον ἑαυτῶν νὰ προσφεύγωσιν εἰς ἀπατηλά τινα μέσα πρὸς ὑπεράσπισιν ἑαυτῶν.

Πρὸς πίστωσιν τῆς γνώμης ταύτης ὁ δικηγόρος Ballantyne ἐν ταῖς *Ἀναμνήσεσιν* αὐτοῦ ἀναφέρει δύο παραδείγματα ἄξια πολλῆς προσοχῆς. Ἐξεδικάζοντο κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν δύο ἀγωγαὶ περὶ ἀποζημιώσεως διὰ σωματικὴν βλάβην προελθοῦσαν ἐκ συγκρούσεως ἁμαξοστοιχιῶν σιδηροδρόμου. (1) Ἐν τῇ μιᾷ τούτων, ὁ ἐνάγων ἦν ὑγιὴς καὶ ρωμαλέος, καὶ συνεπῶς οἱ ἔνορκοι ἀπεφήναντο κατὰ τοῦ δικαίου του. Καὶ ὅμως πρὸ τῆς παρελεύσεως τριῶν μηνῶν μετὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς ἀποφάσεως ὁ ἄνθρωπος ἀπέθανε καὶ ἐτάφη!

Ἐν τῇ ἑτέρᾳ δίκῃ ὁ ἐνάγων προσήχθη ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου ἐν καταστάσει ἑτοιμοθανάτῳ, κατὰ τὸ φαινόμενον. Μόλις ἐφαίνετο ἱκανὸς νὰ ὁμιλήσῃ, τὰ δὲ μέλη του, κατὰ τὴν βεβαίωσιν τῶν ἰατρῶν, ἦσαν ἀνίκανα καὶ ἀναίσθητα. Κρίνοντες ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ του, οἱ ἔνορκοι ἐπίστευσαν ἐν εἰλικρινείᾳ ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος θὰ ἦτο τοῦ λοιποῦ ὅλως ἀνίκανος πρὸς ἐργασίαν, καὶ διὰ τοῦτο ἐξεδόθη ἀποφασις, δι' ἧς παρείχοντο αὐτῷ ὡς ἀποζημίωσις ἑπτὰ χιλιάδες λιρῶν. Καὶ ὅμως μετὰ μίαν ἑβδομάδα ὁ ἄνθρωπος ἐθεάθη *περιφερόμενος ἐν ταῖς ἀγυιαῖς τοῦ Λονδίνου.*

Ὁμολογητέον ὅτι ἀποβαίνει ἐνίοτε δυσχερὲς νὰ διακρίνῃ τις τὴν προσποίησιν ἀπὸ τῆς πραγματικότητος, καὶ οἱ ἔνορκοι ἐν τοιαύταις περιπτώσεσιν εἰσι συγγνωστέοι, ἂν, πλανηθέντες, δικάσωσιν ἐπιεικῶς. Ἀλλ' ὅμως φιλύποτον πνεῦμα δύναται πολλάκις ν' ἀποκαλύψῃ τὰ μικροτεχνάσματα, εἰς ἃ οἱ διάδικοι ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ προσφεύγουσιν. Τὸ μᾶλλον ἄξιον λόγου παράδειγμα, ἐξ ὅσων ἐνθυμούμεθα, εἶνε τὸ τῆς χήρας ἐκείνης, ἧς ὁ σύζυγος εἶχεν ἀποθάνει ἀπὸ τριετίας, ἀλλ' ἥτις ἐμφανισθεῖσα ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου ἔφερε βαρύτατον πένθος καὶ ἐσπόγγιζε τὰ δάκρυα σχεδὸν πάντοτε, ὁσάκις ἐμνημονεύετο τὸ ὄνομα τοῦ μακαρίτου συντρόφου τῶν ἡδονῶν αὐτῆς καὶ τῶν θλιψεων! Τὸ δίκαιόν της ἦν τὰ μάλα ἀμφίβολον, καὶ ὅμως τὸ δικαστήριον τῶν ἐνόρκων, συγκινηθὲν ἐκ τῆς *ὑπερβολικῆς θλίψεώς* της, ἐξήνεγκεν εὐνοϊκὴν ὑπὲρ αὐτῆς ἐτυμηγορίαν.

Οἱ κυριώτεροι ὅμως ἀπατεῶνές εἰσιν οἱ δικηγόροι, τινὲς τῶν ὁποίων εἰσὶ τέλειοι ὑποκριταί. Πολλοὶ διάδικοι δὲν κατώρθωσαν νὰ κατανοήσωσι τὴν ἀκριβῆ θέσιν τῆς ὑποθέσεώς των, ἢ ὅτε ἤκουσαν αὐτὴν ἀναπτυσσομένην ἐν τῷ δικαστηρίῳ. Ἀναφέρεται ταλαίπωρός τις πελάτης, ὅστις ἐξερράγη εἰς δάκρυα—ἅμα ὡς ὁ δικηγόρος του τῷ ἀνέπτυξε διὰ τραγικοῦ ὕφους καὶ ἐν λεπτομερείᾳ τὸ προσγινόμενον αὐτῷ ἄδικον—καὶ ἀνέκραξε μετὰ τόνου ἐν μέσῳ λυγμῶν: «Ποτέ μου δὲν ἤξευρα πῶς εἶμαι τόσῳ ἀδικημένος ἄνθρωπος! ὄχι, ποτὲ δὲν τὸ ἤξευρα!»

Ὁ διάσημος ἄγγλος δικηγόρος Erskine οὐδενὸς ἠμέλει τεχνάσματος, δι' οὗ ἠδύνατο νὰ διαθέσῃ εὐνοϊκῶς τοὺς ἐνόρκους, λέγεται δὲ ὅτι συνείθιζεν, ὁσάκις ἔμελλε νὰ ὑπερασπίσῃ δίκην τινά, νὰ ἐρευνᾷ ἀπὸ τῆς προηγουμένης νυκτός, τὶς ἦτο ἡ καταλληλοτέρα θέσις, ἐξ ἧς ἠδύνατο ἀγορεύων νὰ βλέπῃ κατὰ πρόσωπον τοὺς ἐνόρκους. Ἀναφέρεται πρὸς τούτοις περὶ αὐτοῦ ὅτι ἔν τινι δίκῃ, καθ' ἣν ἡ φωνὴ τοῦ δικαστοῦ ἦν μόλις ἀκουστὴ καὶ ὅλως ἀκατάληπτος τοῖς ἐνόρκοις, ὁ πονηρὸς Erskine ἐκίνει διαρκῶς τὴν κεφαλὴν εἰς σημεῖον δῆθεν συγκατανεύσεως εἰς ὅσα ὁ δικαστὴς ἔλεγε καὶ, ἐμβάλλων τοιουτοτρόπως εἰς αὐτοὺς τὴν ἰδέαν ὅτι εἶχε τὸ δίκαιον ὑπὲρ ἑαυτοῦ, κατώρθωσεν ὥστε νὰ ἐξενεχθῇ παρ' αὐτῶν ἀθωωτικὴ ἐτυμηγορία.

Καὶ τοιοῦτος μὲν τυγχάνει εἷς ἐκ τῶν τρόπων, δι' ὧν παραπλανῶνται οἱ ἔνορκοι. Διάφορόν τινα μετήρχετο ἐπίσης ὀνομαστὸς δικηγόρος, ὁ Ἰρλανδὸς Grady, ὅστις ἐξήσκει μεγάλην ἐπιρροὴν ἐν τῷ δικαστηρίῳ διὰ τοῦ ὑπ' αὐτοῦ καλουμένου «ὀφθαλμοῦ διὰ τοὺς ἐνόρκους». Ὁσάκις δηλ. οὗτος ἤθελε νὰ παραστήσῃ εἰς τοὺς ἐνόρκους τὴν σπουδαιότητα ἀπαντήσεώς τινος προερχομένης ἐκ τῶν μαρτύρων τῆς κατηγορίας, συνείθιζε νὰ καμμύῃ πάντοτε πρὸς αὐτοὺς τὸν δεξιὸν ὀφθαλμόν. Πρωΐαν τινὰ παρίστατο ἐν τῷ δικαστηρίῳ ὀλιγώτερον τοῦ συνήθους ζωηρὸς καί πως ἀποτεθαρρηκώς. Φίλου του δέ τινος ἐρωτήσαντος τὴν αἰτίαν, ἀπεκρίνατο: «Πῶς νὰ μὴν εἶμαι, φίλε μου; Δὲν βλέπεις ὅτι τὸ 'μάτι ποῦ ἔχω διὰ τοὺς ἐνόρκους *ἔβγαλε κριθαράκι*;»

Ἕτερος Ἰρλανδὸς δικηγόρος, ὁ O'Connell, κατέφευγε συνήθως εἰς θορυβώδη μέσα. Πολλάκις, λέγει ὁ κ. J. R. O'Flanagan, «προσελάμβανεν ὕφος μεγίστης ἀγανακτήσεως, ἐλάμβανε τὰ ἐπὶ τῆς τραπέζης ἀντικείμενα καὶ τὰ ἐξεσφενδόνιζε μετὰ θυμοῦ ἐπ' αὐτῆς, συνωφρυοῦτο καί, ἂν ἡ πορεία τῆς ὑποθέσεώς του ἐδείνοῦτο καὶ ὁ δικαστὴς διέμενεν ἄκαμπτος, ἐγίνετο ἔξω φρενῶν καί, διαμαρτυρόμενος ὅτι δὲν ἤθελεν ἐπιχειρήσει νὰ ὑπερασπίσῃ τὸν ἀθῶον πελάτην του ἐναντίον τοιαύτης ἀδικίας, ἔρριπτε τὸν φάκελλον τῆς δικογραφίας πρὸ τῶν ποδῶν τοῦ Εἰσαγγελέως καὶ ἐξήρχετο τοῦ δικαστηρίου γογγύζων καὶ ἀπειλῶν. Εἶτα δέ, οἱονεὶ γινόμενος ἀπαθέστερος, ἐπανήρχετο, ἐζήτει ἀτελῶς πως καὶ ταπεινῇ τῇ φωνῇ συγγνώμην, ἀνελάμβανε τὰ καθήκοντά του, ἤνοιγε πάλιν τὴν δικογραφίαν του καὶ ἐξευτελίζων πάντας τοὺς μάρτυρας τῆς κατηγορίας, ἠνάγκαζε τοὺς ἐνόρκους, ἂν μὴ εἶχον ἤδη ἀθωώσει τὸν πελάτην του, νὰ διαφωνήσωσι τοὐλάχιστον ὡς πρὸς τὴν ἔκδοσιν τῆς ἐτυμηγορίας.

Καὶ ὁ Κόρραν (Curran) ἐπίσης ἐθορύβει ἐν τῷ δικαστηρίῳ, ἀλλὰ κατὰ τρόπον λεπτότερον καὶ ἐντεχνότερον. Ἡμέραν τινά, ὅτε ὁ ἀντίπαλός του εἶχε τὸ δίκαιον ὑπὲρ ἑαυτοῦ, αὐτὸς δὲ δὲν εἶχε ν' ἀντιτάξῃ μάρτυρας κατὰ τούτου, ἰδὼν αἴφνης μεταξὺ τοῦ ἀκροατηρίου ἄνθρωπόν τινα εὑρισκόμενον εἰς τὴν ἐσχάτην βαθμίδα τῆς μέθης, διέταξεν ἀμέσως νὰ τὸν καθίσωσιν εἰς τὸ ἑδώλιον τῶν μαρτύρων καὶ ἐβεβαίωσεν ἐπισήμως τὸ δικαστήριον ὅτι ὁ ἀντίπαλός του ἠνάγκασε τὸν μόνον αὐτοῦ μάρτυρα νὰ μεθυσθῇ ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε νὰ μὴ δύναται ν' ἀρθρώσῃ λέξιν. Ἐπὶ τῇ βάσει δὲ τῆς παρατόλμου ταύτης διαβεβαιώσεως τὸ δικαστήριον ἠθώωσε τὸν πελάτην τοῦ Κόρραν!

Ὁ κ. Γράντ, ἐν τῷ συγγράματι αὐτοῦ τῷ τίτλον φέροντι *Ἀναμνήσεις Δικαστῶν καὶ Δικηγόρων*, ἀναφέρει εὐφυέστατόν τι τέχνασμα ἐπιτηδείου δικηγόρου. Ἄνθρωπός τις ἐκατηγορεῖτο ἐπὶ κλοπῇ ἱκανῆς ποσότητος λινοῦ ὑφάσματος· τὸ ἀποτέλεσμα τῆς δίκης θὰ ἐξαρτᾶτο ἐκ τοῦ ἂν ἡ ταὐτότης τοῦ λίνου ἐβεβαιοῦτο ἢ μὴ καί, ἂν μὴ ἐμεσολάβει ἔκτακτόν τι, ὁ κατηγορούμενος ἦν ἀναμφίβολον ὅτι ἤθελε καταδικασθῆ. Τούτων οὕτως ἐχόντων, ὁ δικηγόρος τούτου ἠγόρασε διά τινος φίλου του ποσότητά τινα λίνου ἐκ τοῦ καταστήματος τοῦ ἐνάγοντος καὶ κατεσκεύασε δι' αὐτοῦ ὑποκάμισον, ὅπερ ἐφόρει κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς δίκης. Συζητουμένης ταύτης, μάρτυς τις τῆς κατηγορίας ἐβεβαίου ἐνόρκως τὴν ταὐτότητα τοῦ κλοπιμαίου λίνου, λέγων ὅτι οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ τὸν πείσῃ περὶ τοῦ ἐναντίου. Τότε ὁ δικηγόρος τοῦ κατηγορουμένου τὸν παρακαλεῖ νὰ ψαύσῃ καὶ ἐξετάσῃ τὸ ὑποκάμισόν του· οὗτος ἐταύλισεν ὅτι «δὲν ἦτο βέβαιος», καὶ κατὰ συνέπειαν ὁ κατηγορούμενος ἠθωώθη.

Ὁ λόρδος Abinger, ὅστις ἐγένετο ὀνομαστὸς διὰ τὴν ἐπιτυχίαν του ἐν τοῖς δικαστηρίοις, ὤφειλε ταύτην εἰς τὴν συνήθειαν τοῦ νὰ θεωρῇ ἕνα μόνον τῶν ἐνόρκων καὶ ν' ἀποτείνῃ εἰς τοῦτον πάσας τὰς παρατηρήσεις του· οἱ δὲ γνωρίσαντες τὸν δικηγόρον Σήη (Shee) βεβαιοῦσιν ὅτι ὁ λαμπρότατος ἀδάμας τοῦ δακτυλίου του δὲν ἦτο ὅλως ἄσχετος πρὸς τὰς δικηγορικὰς αὐτοῦ ἐπιτυχίας.

Εἶνε ὑπὸ ἀμφισβήτησιν τὸ ζήτημα, ἂν οἱ δικηγόροι ἐν τῇ ἐξαστκήσει τοῦ ἐπαγγέλματός των ὀφείλουσι νὰ διέπωνται ὑπὸ τῶν αὐτῶν ἀρχῶν τῆς ἠθικῆς, ὑφ' ὧν καὶ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων ἐν τῷ καθ' ἡμέραν βίῳ. Οἱ ἄγγλοι δικηγόροι πιστεύουσιν ὅτι δὲν πρέπει νὰ διέπωνται ὑπὸ τούτων, καὶ ὅτι εἰσὶν ἐλεύθεροι νὰ μετέρχωντι πάντα τρόπον δυνάμενον νὰ ἐξυπηρετήσῃ τὰ συμφέροντα τοῦ πελάτου των. Ὅπως καὶ ἂν ἔχῃ τὸ πρᾶγμα, ἀναμφίβολον τυγχάνει ὅτι εὐφυεῖς τινες δικηγόροι ἀπήλλαξαν πολλοὺς κακοποιοὺς τῆς τιμωρίας, ἧς δικαίως ἦσαν ἄξιοι.

* * * *

(1) Σημειωτέον ὅτι ἐν Ἀγγλίᾳ τὰ ὁρκωτὰ δικαστήρια ἔχουσι καθῆκον νὰ δικάζουσιν, εἰς πλείστας περιπτώσεις, καὶ τὰς πολιτικὰς διαφοράς.

Ὁ εἰσερχόμενος παντοῦ.—Κ. «Αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος ἔχει τὸ προνόμιον νὰ εἰσέρχεται εἰς τοὺς καλητέρους οἴκους».

Μ. «Αὐτός, μὲ τὴν ὕποπτον αὐτὴν φυσιογνωμίαν! Ποῖος εἶνε;»

«Κ. «Εἶνε ὁ Γιακουμῆς ὁ Πιστός, ὁ *νυκτοκλέπτης*»!

ΙΧΘΥΣ ΩΣ ΛΥΧΝΙΑ

Εἴς τινας τῶν ποταμῶν τῆς βρεταννικῆς Βορείου Ἀμερικῆς εὑρίσκεται εἶδός τι ἰχθύος, οὗ ὁ ὀργανισμὸς τοσοῦτον περιέχει ἔλαιον, ὥστε ξηραινόμενος δύναται νὰ χρησιμεύσῃ κάλλιστα ἀντὶ λυχνίας ἢ πυρσοῦ. Ὁ περίεργος καὶ χρήσιμος ἐκεῖνος ἰχθὺς εἶνε λεπτὸς τὴν κατασκευήν, ἔχει μῆκος ἑνὸς ποδὸς καὶ χρῶμα λευκὸν ἀργυρόχρουν, τιμᾶται δὲ τὰ μέγιστα ὡς τροφὴ παρὰ τῶν ἰθαγενῶν. Κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἁλιείας του, ἥτις διαρκεῖ περὶ τὰς τρεῖς ἑβδομάδας, χρησιμεύει ὡς κυρία τροφὴ εἰς τοὺς ἐγχωρίους. Μεγάλαι ποσότητες ἐκ τῶν ἰχθύων ἐκείνων ξηραινόμεναι ἀποτίθενται διὰ μέλλουσαν κατανάλωσιν, ἐνῷ ἐξ ἄλλων ἐξάγεται τὸ ἔλαιον καὶ φυλάσσεται. Κυρίως δὲ χάριν τοῦ ἐλαίου τοῦ τιμᾶται μεγάλως ὁ ἰχθὺς ἐκεῖνος. Ὅταν οἱ ἐγχώριοι χρειασθῶσι λυχνίαν, πηγνύουσιν ἐπὶ τεμαχίου ἀργίλλου ἢ σχισμάδος ξύλου ξηρὸν τοιοῦτον ἰχθὺν μὲ τὴν οὐρὰν πρὸς τὰ ἄνω, πλησιάζουσι φῶς πρὸς αὐτήν, ἥτις ἀμέσως ἀναφλέγεται, καὶ ὁ ἰχθὺς καίεται διαρκῶς μέχρι τῆς κεφαλῆς, ἀναδίδων ἐξαίρετον φῶς, καλήτερον παντὸς κηρίου. Τοσούτῳ δὲ τιμᾶται παρὰ τῶν ἰθαγενῶν ὁ ἰχθὺς διὰ τὰς φωτιστικὰς αὐτοῦ ἰδιότητας, ὥστε οὗτοι ἀνταλάσσουσιν αὐτὸν ἐπικερδέστατα μετὰ τῶν κατοίκων τῶν πέριξ μερῶν, οἵτινες στεροῦνται τοιούτων ἰχθύων. Τὸ ἔλαιον αὐτοῦ εἶναι ὑποκιτρίνου χρώματος, ἐν μετρίᾳ δε θερμοκρασίᾳ προσλαμβάνει στερεότητα χοιρείου λίπους. Μεταχειρίζονται αὐτὸ εἰς πολλὰς χρείας, πρὸ πάντων ὅμως τιμᾶται διὰ τὰς θεραπευτικὰς αὐτοῦ ἰδιότητας. Καθόσον λέγεται ὅτι εἶνε ὠφέλιμον ὅσον καὶ τὸ ἔλαιον τοῦ *ὀρίσκου* εἰς τὰς πνευμονικὰς ἀσθενείας, ὑπερτερεῖ δὲ αὐτοῦ κατὰ τὸ εὔγευστον. Τὸ ἐπιστημονικὸν λατινικὸν ὄνομα τοῦ ἰχθύος εἶνε Thaleichthys Pacificus.

ΣΥΜΜΙΚΤΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ

Αἱ ῥίζαι καὶ οἱ σπόροι τῶν φυτῶν. — Αἱ ῥίζαι πολλῶν φυτῶν διατηροῦσι τὴν ζωϊκὴν αὐτῶν δύναμιν καὶ εἰς ὑψηλοτάτας θερμοκρασίας. Αἱ τῆς λύγου λ. χ. (κοιν. λυγαριᾶς) ῥίζαι οὐδόλως βλάπτονται, καὶ ἂν ἐμβαπτισθῶσιν ἐντὸς ζέοντος ὕδατος· ἄλλα τινὰ φυτὰ ἀπορροφῶσι διὰ τῶν ριζῶν δηλητήρια καταστρεπτικώτατα. Ἐπ' ἴσης καὶ οἱ σπόροι διατηροῦσιν ἐπὶ μακρὸν χρόνον τὴν βλαστητικὴν αὐτῶν δύναμιν. Διότι σῖτος, εὑρεθεὶς ἐντὸς παλαιῶν ρωμαϊκῶν τάφων καὶ σπαρείς, ἐβλάστησεν. Τὰ πτηνὰ τὰ τρεφόμενα διά τινων καρπῶν, ἀφ' οὗ χωνεύσωσι τὴν θρεπτικὴν οὐσίαν (τὸ *περικάρπιον*), ἀποπατοῦσι κατόπιν

τοὺς πυρῆνας ἀμεταβλήτους. Ἐπειδὴ δὲ πολλὰ πτηνὰ μεταναστεύουσι κατὰ διαφόρους ἐποχὰς τοῦ ἔτους ἀπὸ χώρας εἰς χώραν, μεταφέρουσιν ἐντὸς τοῦ σώματος αὐτῶν τοὺς σπόρους τῶν φυτῶν, οἵτινες ἀποπατούμενοι πίπτουσιν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, βλαστάνουσι καὶ πολλαπλασιάζονται. Τὰ πτηνὰ λοιπὸν χρησιμεύουσι, πλὴν ἄλλων, καὶ νὰ μεταφέρωσι τὰ φυτικὰ προϊόντα ἀπὸ μιᾶς χώρας εἰς ἄλλην. Τὸ κινάμωμον λ. χ. (κανέλλα), ὅπερ ἦν ὅλως ἄγνωστον ἐν Κεϋλάνῃ, μετηνέχθη ἐκεῖ ἀπὸ τῶν Ἰνδιῶν ἐντὸς τοῦ σώματος τῶν περιστερῶν.

* * *

Αἱ παλαιαὶ χύτραι προτιμότεραι.—Διατί τὸ ὕδωρ βράζει ταχύτερον ἐντὸς παλαιᾶς ἢ νέας χύτρας; Ὑπάρχουσι πολλοὶ λόγοι τούτου. Πρῶτον τὸ μέταλλον, ἐξ οὗ σύγκεινται αἱ παλαιαὶ χύτραι, εὑρίσκεται ἐν μέρει ἐφθαρμένον καὶ δὲν εἶνε ἑπομένως τόσῳ πυκνόν, ὅσῳ τὸ τῶν καινουργῶν, κατὰ συνέπειαν δὲ ἡ θερμότης μεταδίδεται ταχύτερον εἰς τὸ ἐν αὐταῖς ὕδωρ. Νέα χύτρα περιλαμβάνει μείζονα ἔκτασιν στιλπνῆς ἐπιφανείας παλαιά, ἢ καὶ αἱ στιλπναὶ ἐπιφάνειαι βραδύνουσι τὴν μετάδοσιν τῆς θερμότητος, μέρος τῆς ὁποίας, ἀντὶ νὰ ἀπορροφηθῇ, ἀνανακλᾶται καὶ διασκορπίζεται. Πλὴν τούτου, ἡ βάσις καὶ αἱ πλευραὶ παλαιᾶς χύτρας καλύπτονται συνήθως ὑπὸ στρώματος αἰθάλης, ἥτις ἀπορροφῶσα ἐν τάχει τὴν θερμότητα ἐκ τοῦ πυρός, μεταδίδει αὐτὴν εἰς τὸ ὕδωρ.

* * *

Ἀνεμότρητος διώρυξ ἐν Κορίνθῳ. — Ὁ κ. Coutejean ἀνεκοίνωσεν εἰς τὴν Γαλλικὴν Ἀκαδημίαν τὸ περίεργον καὶ ἄγνωστον μέχρι τοῦδε γεγονὸς ἀνεμοτρήτου διώρυχος, ἣν ἐπεσκέψατο καὶ ἐξήτασε κατά τινα περιήγησίν του εἰς Κόρινθον. Ἀμφιθεάτρόν τι ἐκεῖ συγκοινωνεῖ μετὰ τῆς παραλίας διά τινος διώρυχος, ἐχούσης εὐρέα ἀνοίγματα κατ' ἀμφότερα τὰ ἄκρα, καὶ ὑπεράνω τῆς ὁποίας ὁ τιτανώδης βράχος σχηματίζει φυσικὴν γέφυραν. Οἱ τοῖχοι τῆς διώρυχος ἐκείνης, ἥτις εὕρηται ἐντὸς χαλικώδους στρώματος παρὰ τοὺς πόδας ἀπορρώγων βράχων, εἶνε ὑπερβαλλόντως τραχεῖς καὶ ἀπότομοι καὶ ἀνωμάλως ἠνοιγμένοι, φαίνεται δὲ ὅτι εἰς τὴν κατασκευὴν αὐτῶν δὲν εἰργάσθησαν ἀνθρώπινοι χεῖρες. Ἡ διώρυξ, ἀφ' ἑτέρου, δὲν ἠδύνατο ν' ἀνοιχθῇ οὔτε ὑπὸ τῶν βροχῶν οὔτε ὑπὸ τῶν κυμάτων, ἡ δὲ ὕπαρξις αὐτῆς, ὡς νομίζει ὁ κ. Coutejean, δύναται μόνον νὰ ἐξηγηθῇ ὡς ἐκ τῶν σφοδροτάτων ἀνέμων, οἵτινες πνέοντες ἀπὸ βορρᾶ παρέσυρον τὴν ἄμμον εἰς ἁπαλὸν μέρος τοῦ ἐδάφους ἐν τῷ βράχῳ καὶ διήνοιξαν τοιουτοτρόπως διώρυχα ἐντὸς αὐτοῦ.

* * *

Αἱ πυραμίδες τῆς Αἰγύπτου ὡς ἡλιακὰ ὡρολόγια. — Ὁ Sir Gardner Wilkinson ὑποτίθησιν ὅτι τὰ κολοσσαῖα ἐκεῖνα μνημεῖα τῆς ἀρχαίας αἰγυπτιακῆς τέχνης κατεσκευάσθησαν πρὸς ἀστρονομικοὺς σκοπούς. «Τὸ ἐξωτερικὸν αὐτῶν σχῆμα ἠδύνατο νὰ ὁδηγήσῃ εἰς πολλοὺς ὠφελίμους ὑπολογισμούς. Ὀρθοῦνται κατ' εὐθεῖαν πρὸς βορρᾶν καὶ νότον· ἐνῷ δὲ ἀφ' ἑνὸς μὲν ἡ διεύθυνσις τῶν προσόψεων αὐτῶν πρὸς ἀνατολὰς καὶ δυσμὰς ἠδύνατο νὰ χρησιμεύσῃ πρὸς προσδιορισμὸν τῆς ἐπανόδου περιόδου τινὸς τοῦ ἐνιαυτοῦ, ἀφ' ἑτέρου ἡ σκιὰ ἡ ριπτομένη ὑπὸ τοῦ ἡλίου, ἢ ὁ χρόνος τῆς συμπτώσεως αὐτῆς μετὰ τῆς κλίσεως τῶν πυραμίδων ἠδύνατο νὰ χρησιμεύσῃ πρὸς παραπλήσιον σκοπόν».

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΦΩΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΘΕΡΜΑΝΤΙΚΗΣ ΤΟΥ ΗΛΙΟΥ ΔΥΝΑΜΕΩΣ

Πῶς ὁ ἥλιος διατηρεῖ ἀπὸ τόσου μακροῦ χρόνου, χωρίς τινος αἰσθητῆς ἀλλοιώσεως, τὴν φωτιστικὴν καὶ θερμαντικὴν δύναμιν αὐτοῦ, πρόκειται μέχρι τοῦδε αἴνιγμα, ἀκατάληπτον τοῖς ἀστρονόμοις καὶ τοῖς φυσικοῖς. Ἀδύνατον νὰ νοηθῇ ἓν σῶμα, ὅσω ὀγκῶδες καὶ ἂν ὑποτεθῇ, φλέγον ἀπαύστως, ὡσεὶ κάμινος γιγαντιαία καὶ μηδέποτε ἀποψυχόμενον. Πῶς τρέφεται ἡ διαρκὴς αὕτη ἑστία; Πόθεν προέρχεται ἡ φλέγουσα ὕλη; Ἡ θερμότης τοῦ ἡλίου διαχέεται πανταχοῦ ἐν τῷ ἀπείρῳ· ἀπὸ χιλιάδων, ἀπὸ ἑκατομμυρίων ἐτῶν ἴσως καταναλίσκεται καθ' ἑκάστην θερμαντικὸν αὐτοῦ, καὶ ὅμως ἡ θερμοκρασία του δὲν ἐλαττοῦται. Ἐν τούτοις ἡ ἀπολλυμένη ποσότης τῆς θερμότητος εἶνε μεγίστη. Ἐντὸς ἔτους ὁ ἥλιος ἐκπέμπει κατὰ πᾶσαν διεύθυνσιν τόσον θερμαντικόν, ὅσον θὰ ἤρκει ὅπως διαλυθῇ ἐν ἀκαρεῖ περίβλημα αὐτοῦ ἐκ πάγου πάχους 1,500 λευγῶν. Ἡ γῆ καὶ οἱ ἄλλοι ἀστέρες δέχονται μόνον μικρὸν καὶ ἀσήμαντον μέρος τῆς θερμότητος ταύτης. Ἐὰν τὴν ὅλην ποσότητα τῆς ἐκπεμπομένης ἐκ τοῦ ἡλίου θερμότητος ὑπολογίσωμεν εἰς δισχίλια καὶ διακόσια πεντήκοντα ἑκατομμύρια, ὑπὲρ τῆς γῆς καταναλίσκεται μόνον τὸ 1,2,250,000,000 τῆς ἐκπεμπομένης ποσότητος τῆς θερμότητος ταύτης. Ἑπομένως προσεπάθησαν συντόνως οἱ ἀστρονόμοι, ὅπως ἐξηγήσωσι τὴν ἐκπλήττουσαν καὶ ἀμετάπτωτον αὐτὴν ἀκτινοβολίαν τοῦ ἡλίου. Ὁ Helmholty ἐξήνεγκε τὴν ἰδέαν, ὅτι ὁ ἥλιος ψυχραίνεται πράγματι, ὅτι ἡ ἀπόψυξις συνεπάγεται τὴν συστολὴν τοῦ ὄγκου, ἡ δὲ συστολὴ τὸ καθ' ἑαυτὴν παράγει νέαν ποσότητα θερμότητος, ἀντισταθμίζουσαν σχεδὸν τὴν ἀπολεσθεῖσαν. Ἀλλ' ἡ θεωρία αὕτη φαίνεται σφαλερά, διότι, ἐὰν ἀληθῶς ἐπήρχετο συστολή, ὁ ὄγκος θὰ ἐμειοῦτο κατὰ μικρόν, καὶ τοιοῦτόν τι δὲν συμβαίνει. Ὁ Mayer καὶ ὁ Thomson ὑπέθεσαν, ὅτι ἡ θερμότης τοῦ ἡλίου συντηρεῖται ἐκ τῆς πτώσεως ἀπείρων ἀστεροειδῶν σωμάτων ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας αὐτοῦ, τῆς προσκρούσεως αὐτῶν παραγούσης τὸ θερμαντικόν. Ἀλλ' ἂν τοῦτο οὕτως εἶχεν, ὁ ὄγκος τοῦ ἡλίου θὰ ηὔξανε, ὅπερ θὰ ἐπέδρα ἐπὶ τῆς πλανητικῆς ἰσορροπίας. Ὁ Thomson, ἀναγνωρίσας τὸ σφαλερὸν τῆς θεωρίας του ταύτης, παραδέξατο ἔκτοτε ἑτέραν. Κατὰ τὴν νέαν ταύτην θεωρίαν, ὁ ἥλιος ψύχεται λίαν βραδέως, ὡς ὄντος παντὸς τοῦ ἐσωτερικοῦ του ὄγκου ρευστοῦ, τὸ μέγιστον δὲ τοῦτο συμφόρημα θερμογόνου δύναται νὰ ἐκπέμπῃ ἀκτῖνας ἐπὶ ἑκατομμύρια ἐτῶν, πρὶν ἢ καταστῇ αἰσθητὴ ἡ ψῦξις. Ἡ θερμότης ἐξέρχεται ἐκ τῶν ἐγκάτων τοῦ

ἡλιακοῦ ὄγκου εἰς τὴν ἐπιφάνειαν, κατὰ μικρὸν καὶ ἐκ προσαγωγῆς Οἱ ὑπολογισμοὶ πράγματι ἀποδεικνύουσιν, ὅτι τοιαύτη ὑπόθεσις εἶναι δυνατή, πολλοὶ δὲ φυσικοὶ ἀπεδέχθησαν αὐτήν, εἰ καὶ δὲν κρίνεται παρὰ πάντων ὡς ἐπαρκής. Ὁ ἄγγλος φυσικὸς Σῆμενς (Siemens) ἀνέπτυξε τελευταῖον ἐνώπιον τῆς Βασιλικῆς Ἑταιρίας νέαν θεωρίαν, ἣν δὲν κρίνομεν ἀναξίαν περιληπτικῆς περιγραφῆς. Ἀληθὲς ὅτι ἡ θεωρία αὕτη εἶναι τολμηρά, ἀλλ' εἰσάγει ἡμᾶς εἰς ὁδόν, συμβιβαζομένην πρὸς τὰς προόδους τῆς φυσικῆς.

Ὁ Σῆμενς παραδέχεται, ὅτι τὸ μεταξὺ τῶν ἀστέρων κενὸν πληροῦται ἠραιωμένων ἀερίων, ὑδρογόνου, ὀξυγόνου, ἀζώτου, ἀνθρακικοῦ, ἔτι δὲ καὶ στερεᾶς ὕλης ἐν καταστάσει κόνεως. Τοῦτο δὲ δὲν εἶνε ἀδύνατον· ἡ ἀντίστασις τῶν ἀερίων εἰς τὴν κίνησιν τῶν ἀστέρων θὰ ἦτο ἀσήμαντος. Ἄλλως ὑπὲρ τῆς ὑποθέσεως συνηγορεῖ ἡ γνωστὴ ἰδιότης τῆς ἐπ' ἄπειρον διατάσεως τῶν ἀερίων· τὰ ἀεριοειδῆ σώματα διαχέονται πάντοτε εἰς εὐρύτατα διαστήματα· ἐκτὸς τούτου, αἱ ἐπὶ τῆς γῆς πίπτουσαι βολίδες ἐγκλείουσιν ἀέρια, ἑξάκις πλείονα πρὸς τὸν ὄγκον αὐτῶν καὶ τὴν ἀτμοσφαιρικὴν θλῖψιν, ἀέρια, ἅτινα θὰ ἦτο ἀδύνατον νὰ εἰσδύσωσιν εἰς τὴν βολίδα κατὰ τὴν βραχεῖαν αὐτῆς διάβασιν διὰ τῆς ἀτμοσφαίρας τῆς γῆς. Πρὸς δὲ ἡ φασματικὴ ἀνάλυσις ἀποδεικνύει, ὅτι ὁ πυρὴν τῶν κομητῶν περιέχει μεγάλην ποσότητα ἄνθρακος, ὑδρογόνου, κυανογόνου, ἐπίσης καὶ αἱ βολίδες. Τὰ ἐν τῷ διαστήματι ἀέρια φέρονται περὶ τὴν ἀτμόσφαιραν τῶν ἀστέρων, προσελκυόμενα ἐκ τῆς ἑλκτικῆς δυνάμεως τοῦ ἡλίου, καὶ διαχέονται εἶτα εἰς τὸ ἄπειρον. Την ἰδέαν δὲ κενῶν πληρουμένων ὕλης παρεδέχετο καὶ ὁ Grove, ὁ Humboldt, ὁ Zoelner, ὁ Williams καὶ αὐτὸς ὁ Νεύτων. Ὅπως ἂν ᾖ, ἡ ὑπόθεσις γενομένη ἅπαξ δεκτὴ λαμβάνει μορφὴν ἐν ταῖς χερσὶ τοῦ Σῆμενς. Ὁ ἥλιός, λέγει ὁ Σῆμενς, στρέφεται περὶ τὸν ἄξονα αὐτοῦ ἐν εἰκοσιπέντε ἡμέραις. Ἡ ταχύτης τῆς περιστροφῆς σημείου τινὸς τῆς ἐπιφανείας του εἶνε τετράκις καὶ ἡμισυ μείζων τῆς ταχύτητος τῆς γῆς, ὅπερ ἀποτελεῖ ἰσχυρότατον ἀριστῆρα. Ὁ ἥλιος προσέλκει ἐντεῦθεν πρὸς τοὺς πόλους πάντα τὰ κατὰ τὴν τροχιὰν αὐτοῦ συναντώμενα ἀέρια, ἅτινα ἀπωθεῖ πρὸς τὸν ἰσημερινόν του μετὰ ταχύτητος καταπληκτικῆς. Οὕτω τὸ ὑδρογόνον, τὸ ἀνθρακοῦχον ὑδρογόνον, τὸ ὀξυγόνον τῶν κενῶν διαστημάτων εἰσέρχεται εἰς τὸν ἥλιον διὰ τῶν πόλων· τοῦτο δὲ συνιστᾷ τὴν θερμογόνον ὕλην. Τὰ διακεχυμένα ταῦτα ἀέρια συμπυκνοῦνται ἐν τῷ ἡλιακῷ ὄγκῳ, θερμαίνονται καὶ φλέγονται, εἶτα τὸ προϊὸν τῆς καύσεως φέρεται πρὸς τὸν ἰσημερινόν. Ἐντεῦθεν δέ, καὶ εἰς τοῦτο συνίσταται τὸ πρωτότυπον τῆς θεωρίας τοῦ Σῆμενς, συντελεῖ αὖθις εἰς τὴν παραγωγὴν τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων. Ἡ ἀκτινοβολία αὕτη, ἡ θερμότης, ἣν σήμερον κρίνομεν ὡς ἀπολλυμένην, ἐκτελεῖ τοὐναντίον ἐργασίαν χρήσιμον. Τὰ ἀέρια ἀποσυντίθενται εἰς τὰ ἀρχικὰ στοιχεῖα αὐτῶν· ἑπομένως ὁ τρόπος τῆς λειτουργίας ἔχει οὕτω· Ἡ μεταξὺ τῶν πλανητῶν ὕλη φέρεται εἰς τὸν ἥλιον, φλέγεται καὶ παράγει θερμότητα, ἐπιστρέφουσαν εἶτα εἰς τὰ μεταξὺ τῶν πλανητῶν κενὰ καὶ ἀποσυνθέτουσαν τὰ ἀπωθούμενα ἀέρια οὕτως, ὥστε παρασκευάζει αὐτὰ πρὸς καῦσιν. Ἡ λειτουργία αὕτη ἐξακολουθεῖ ἄπαυστος. Ὁ Dewlle ἀπέδειξεν ὅτι ἡ ἀποσύνθεσις τῶν ἀερίων ἐξήρτηται ἐκ τῆς θλίψεως καὶ τῆς θερμοκρασίας. Ὅθεν ἕπεται, ὅτι ἐν τῷ ἡλίῳ, οὗ ἐν τῷ ἐσωτερικῷ ἡ θλῖψις αὐτοῦ μεγίστη, αἱ ὠξειδωμέναι καὶ σύνθετοι ὕλαι ἀδύνατον νὰ ἀποσυντεθῶσι, μεθ' ὅσην ἂν ὑφίστανται μεγίστην θερμοκρασίαν. Ἀλλ' ἐν τῷ κενῷ ἡ θλῖψις εἶνε λίαν ἠλαττωμένη, ἀρκεῖ δὲ ἀσθενὴς σχετικῶς θερμοκρασία πρὸς τὴν ἀποσύνθεσιν. Διὰ τῶν ἐπαλλήλων τούτων ἕλξεων καὶ ἀπώσεων, συνθέσεων καὶ ἀποσυνθέσεων, ὁ Σῆμενς ἐξηγεῖ λογικῶς τὴν διατήρησιν τῆς ἡλιακῆς ἐνεργείας. Ὁ διακεκριμένος ἄγγλος φυσικὸς ὑπέβαλεν ἄλλως τὰς ἰδέας αὐτοῦ ὑπὸ τὴν βάσανον τῶν πειραμάτων καὶ εὗρεν ὅτι ἤρκει νὰ ἐκτεθῇ ἐν κενῷ προσφόρῳ εἰς τὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου ἀτμὸς ὕδατος, ὅπως ἀποσυντεθῇ εἰς τὰ ἀποτελοῦντα αὐτὸν στοιχεῖα, τὸ ὀξυγόνον καὶ τὸ ὑδρογόνον.

Ἐπίσης τὴν προσοχὴν τῶν ἀστρονόμων ἀπασχολεῖ ἀπὸ πολλοῦ τὸ περὶ τὸν ἥλιον λευκὸν φέγγος (ζωδιακὸν φῶς). Ἐπακριβῶς οὐδὲν γινώσκομεν περὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ. Ὁ Σῆμενς λέγει, ὅτι τοῦτο εἶνε τὸ φωτεινὸν ἴχνος τῆς περὶ τὸν ἰσημερινὸν τοῦ ἡλίου ἀπωθουμένης ὕλης. Ὁ Mairan ἀπὸ τοῦ 1731 ἔκρινεν αὐτὸ ὡς προέκτασιν τῆς ἡλιακῆς ἀτμοσφαίρας. Ὁ Laplace ἀπέκρουσε τὴν ἰδέαν τοῦ Μαιράν, ἰσχυριζόμενος, ὅτι τὸ περὶ τὸν ἥλιον λευκὸν φέγγος ἐκτείνεται καὶ ἐκεῖθεν τῆς τροχιᾶς τῆς γῆς, ἐνῷ ἡ περὶ τὸν ἰσημερινὸν μεγέθυνσις τῆς ἡλιακῆς ἀτμοσφαίρας, προερχομένη ἐκ τῆς περιστροφῆς τοῦ ἡλίου, δὲν ὑπερβαίνει τὰ 9/20 τῆς ἀποστάσεως τοῦ Ἑρμοῦ. Ὁ Λαπλὰς ἐστήριζε τοὺς ὑπολογισμοὺς αὐτοῦ ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως, ὅτι τὸ μεταξὺ τῶν ἀστέρων διάστημα εἶνε ὅλως κενόν, πληρούμενον μόνον τοῦ φανταστικοῦ τῶν ἀστρονόμων αἰθέρος. Ἀλλὰ τὸ ἀποτέλεσμα θὰ ἦτο ἀλλοῖον, ἂν τὸ διάκενον ὑπετίθετο πλῆρες διεσκεδασμένων ἐν αὐτῷ ὑλῶν. Οὕτως, ἐξακολουθεῖ ὁ Σῆμενς, τὸ λευκὸν φέγγος παράγεται ἀμέσως ἐκ τῆς διαρκοῦς ροῆς, τῆς ἐκ τοῦ ἡλιακοῦ ἰσημερινοῦ προερχομένης καὶ φωτιζομένης ὑπὸ τοῦ ἡλίου, ἢ καὶ ἐκ τῆς βραδείας ἐκκενώσεως τοῦ ἠλεκτρισμοῦ, παραγομένου ἐκ τῆς προστριβῆς τῶν ἀερίων κατὰ τὴν ταγεῖαν κίνησιν αὐτῶν, ἐν τῷ μέσῳ τῆς πρὸς πᾶσαν διεύθυνσιν διακεχυμένης ὕλης.

Ἐπὶ τέλει τὰ ἐκ τῶν κομητῶν ποικίλα φαινόμενα, ἅτινα τόσῳ κακῶς ἐξηγήθησαν, διαλευκαίνονται διὰ τῆς θεωρίας τοῦ Σῆμενς. Ὁ πυρὴν τῶν κομητῶν ἀποτελεῖται ἐκ τῆς συσσωρεύσεως στερεῶν ὑλῶν, ἐκ λίθων ἀναλόγων πρὸς τὰς πεπληρωμένας ἀερίων βολίδας. Ὁ κατατετμημένος ὄγκος οὗτος προχωρεῖ ἐν τῷ κενῷ μετὰ ταχύτητος εἰκοσιτετράκις μείζονος τῆς ταχύτητος τῆς γῆς· ἐκ τῆς προστριβῆς δ' αὐτοῦ ἐπὶ τῶν ἐν τῷ κενῷ ἀποσυντεθειμένων ἀερίων θερμαίνεται λίαν, ἡ ὕλη ἐπὶ τέλει φλέγεται, καὶ ἡ θερμότης ἀποδιώκει τὰ ἐν τῷ ὄγκῳ ἐγκεκλεισμένα ἀέρια· τὰ ἀέρια ταῦτα εἰσδύοντα εἰς ἀτμόσφαιραν τρισχιλιάκις ἧττον πυκνοτέραν τῆς ἀ-

τμοσφαίρας τῆς γῆς, καταλαμβάνουσι χῶρον δεκαοκτακισχιλιάκις μείζονα τοῦ χώρου, ἐν ᾧ ἦσαν ἐγκεκλεισμένα, διαχεόμενα πρὸς πᾶσαν διεύθυνσιν· ἀποτελοῦσιν οὕτω τὸ περίβλημα τοῦ πυρῆνος, ὅστις ἐκπέμπει ἴδιον φῶς κατὰ τὰς φασματικὰς παρατηρήσεις. Ἡ κόμη δὲ ἢ αἱ κόμαι τῶν κομητῶν ἀποτελοῦνται ἐκ τῆς μεταξὺ τῶν ἀστέρων κόνεως, καθισταμένης φωτεινῆς ἐκ τῆς ἀνταναχλάσεως τοῦ φωτὸς τοῦ ἡλίου καὶ τοῦ κομήτου.

Πᾶσαι αἱ σκέψεις αὗταί εἰσιν εὐφυέσταται καὶ ἀνακοινοῦμεν ταύτας, εὐελπιστοῦντες, ὅτι θὰ προκαλέσωσι τὴν συζήτησιν ἐπὶ σκοτεινῶν ἀστρονομικῶν θεμάτων. Οὐχ ἧττον, βέβαιον ὅτι τὸ πρῶτον ἤδη ἡ θεωρία τοῦ Σῆμενς ἐπιτρέπει ἡμῖν νὰ νοήσωμεν, πῶς, παρὰ τὰς συνεχεῖς ἀπωλείας τοῦ θερμαντικοῦ, ὁ ἥλιος ἐξακολουθεῖ ἀποστέλλων ἡμῖν τὴν αὐτὴν σχεδὸν θερμότητα καὶ τὸ φῶς τὸ αὐτό. Ἀλλ' ὅμως δέον νὰ μὴ ὑποθέσωμεν, ὅτι ἡ ἡλιακὴ ἐνέργεια διατηρηθήσεται ἐπ' ἄπειρον. Παρὰ τὴν διαδοχικὴν ἕλξιν καὶ ἀναγέννησιν τῆς καυσίμου ὕλης, ἡ εἰς τὸ κενὸν διαχεομένη θερμότης δὲν ἀνακτᾶται καθ' ὁλοκληρίαν, ἡ δ' ἀπώλεια καθίσταται μόνον ἐλάσσων. Ἡ ἐνέργεια τοῦ ἡλίου θὰ παραταθῇ βεβαίως ἐπὶ μακρόν, ἀλλ' οὐχ ἧττον μειοῦται ἀατὰ μικρόν Ὅθεν ἐλεύσεται μοιραίως ἡμέρα καθ' ἣν, ὡς ἅπαντα τὰ ἄλλα ἄστρα, καὶ ὁ ἥλιος ἀποψυχρανθήσεται καὶ ἀποστερεωθήσεται. Α

ΜΙΚΡΑ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

Ὁ σιμούν.—Καλεῖται *σιμοὺν* (δηλητήριον) καταστρεπτικώτατός τις τῆς Ἀφρικῆς ἄνεμος, ὅστις πνέων δὶς τοῦ ἔτους ἐπὶ 25 συνεχεῖς ἡμέρας, ἐμβάλλει εἰς μέγαν τρόμον τοὺς ἐγχωρίους. Ἅμα τῇ προσεγγίσει του, τὰ πτηνὰ φεύγουσιν ἀθρόα, ἡ κάμηλος ζητεῖ καταφύγιον πρὸς ἀσφάλειαν τῆς ζωῆς της, ὁ Ἄραψ ἀλείφει ὁλόκληρον τὸ σῶμά του διὰ πηλοῦ ἢ λίπους, καλύπτει καλῶς τὸ πρόσωπόν του καὶ συσπειροῦται μεταξὺ τῶν κτηνῶν του. Λέγεται ὅτι τὸ στράτευμα τοῦ Καμβύσου ἐν τῇ κατὰ τῶν Ἀμμωνίων στρατείᾳ του ἐξωλοθρεύθη ὁλόκληρον ὑπὸ τοῦ καταστρεπτικοῦ ἐκείνου ἀνέμου. Κατὰ τὸ 1805 ὁ σιμοὺν κατέστρεψεν ἐπίσης καραβάνιον ὁλόκληρον ἐκ 2000 ἀνθρώπων καὶ 1800 καμήλων.

* * *

Ἡ ἕδρα τοῦ Μολιέρου.—Ἐν Παρισίοις ἐπωλήθη εἰς ὑπέρογκον τιμὴν παλαιά τις ἕδρα, ἥτις ἠδύνατο δικαίως νὰ ἔχῃ ἀξιώσεις ἐπὶ τῆς φιλολογικῆς δόξης τοῦ Μολιέρου. Ὅτε οὗτος ἔζη ἐν Πεζενάς, συνείθιζε νὰ μεταβαίνῃ τὴν ἑσπέραν ἑκάστου Σαββάτου εἰς κουρεῖόν τι, ὅπερ ἦν τὸ ἐντευκτήριον ὅλων τῶν ἀέργων καὶ φλυάρων τοῦ χωρίου. Ἐκεῖ συνεζητοῦντο ἐν ἐκτάσει τὰ πολιτικά, ἐκεῖ ἐπανελαμβάνοντο καὶ ἐσχολιάζοντο τὰ νέα τῆς ἡμέρας. Ἐν μιᾷ γωνίᾳ τοῦ κουρείου ὑπῆρχε εὐτελής τις ἕδρα, ἐφ' ἧς καθήμενος ὁ μέγας τῆς Γαλλίας δραματικὸς ἠκροᾶτο μετὰ προσοχῆς πάντων τῶν λεγομένων καὶ ἐσπούδαζεν ἐπιμελῶς τοὺς διαφόρους χαρακτῆρας, οὓς τοσοῦτον ἐπιτυχῶς διεκωμῴδησε διὰ τῶν ἀθανάτων ἔργων του.

* * *

Ἀποστεωθεὶς ζῶν.—Ὑπῆρχε μέχρις ἐσχάτων —καὶ ἴσως ἀκόμη ὑπάρχει—ἐν τῷ Μουσείῳ τοῦ Δουβλίνου τὸ πτῶμα ἀνθρώπου Κλὰρκ ὀνομαζομένου, οὗ τὸ σῶμα καὶ τὰ μέλη ἀπωστεώθησαν μικρὸν κατὰ μικρόν, οὕτως ὥστε ἐπὶ τέλους ὡμοίαζεν οὗτος πρὸς μαρμάρινον ἄγαλμα, ἀδυνατῶν νὰ κινήσῃ τὰ μέλη τοῦ σώματος αὐτοῦ καὶ νὰ κάμψῃ τὰς ἀρθρώσεις του. Ἀγγλικόν τι περιοδικὸν λέγει ὅτι ὁ Κλὰρκ ἦτο κατὰ τὴν νεανικὴν του ἡλικίαν ὀνομαστὸς διὰ τὴν ρώμην καὶ τὴν εὐκινησίαν του καὶ ὅτι τὸ πρῶτον σύμπτωμα τῆς νόσου ἀνεφάνη μετά τινα νύκτα ὀργίων, καθ' ἣν ἐκοιμήθη ἐν ὑπαιθρῳ. Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ὅλον αὐτοῦ τὸ σῶμα ἐστερεοποιεῖτο κατὰ μικρόν, τὰ ἄρθρα καθίσταντο ἄκαμπτα, μόνον δὲ οἱ ὀφθαλμοί, τὸ δέρμα καὶ τὰ ἐντόσθια διετήρουν τὴν φυσικὴν αὐτῶν κατάστασιν. Οἱ ὀδόντες μετεβλήθησαν εἰς ἓν συνεχὲς ὀστοῦν, ἐντὸς τοῦ ὁποίου εἶχε κατασκευασθῆ ὀπὴ πρὸς εἰσαγωγὴν τῆς τροφῆς. Πρὶν ἢ ἐκεπνεύσῃ, ὁ Κλὰρκ ἐστερήθη τῆς ὁράσεως καὶ τοῦ λόγου.

* * *

Χάρτης ὡς ὕαλος.—Ἰάπων βιομήχανος ἐπενόησεν ἐσχάτως περιεργότατόν τι εἶδος χάρτου, μέλλοντος ν' ἀντικαταστήσῃ εἴς τινας χρείας τὴν ὕαλον. Κατασκευάζεται ἐξ ἐγχωρίου ὑδροβίου φυτοῦ, εἶνε ἰσχυρότατος καὶ διαρκέστατος, ἡ δὲ διαφάνειά του τοιαύτη, ὥστε δύναται νὰ χρησιμεύσῃ κάλλιστα ἀντὶ ὑάλου.

ΑΓΓΕΛΙΑ

ΔΙΕΘΝΕΣ ΔΙΚΑΙΟΝ

ΥΠΟ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Ν. ΣΤΡΑΤΗΓΟΠΟΥΛΟΥ

Διδάκτορος τὰ Νομικὰ

ΕΙΣ ΤΕΥΧΗ ΔΥΟ

ΜΕΤΑ ΠΡΟΕΙΣΑΓΩΓΗΣ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΠΡΟΟΔΟΥ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΜΕΧΡΙ ΤΩΝ ΚΑΘ' ΗΜΑΣ ΧΡΟΝΩΝ.

Μέλλων ἐντὸς ὀλίγου νὰ ἐκδώσω τὸ ἀγγελλόμενο Διεθνὲς Δίκαιον, ἔχω δι' ἐλπίδος ὅτι θέλω τύχη εὐμ νοῦς δεξιώσεως, οὐ μόνον ὑπὸ τῶν φοιτητῶν τοῦ Ἐθν κοῦ Πανεπιστημίου δι' οὓς ἔσται χρησιμώτατον, ἀ πληροῦν κενὸν ἀπὸ πολλοῦ παρ' ἡμῖν ὑφιστάμεν ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τῶν ἀσχολουμένων εἰδικῶς εἰς τὰ τ κλάδου τούτου τῆς νομικῆς ἐπιστήμης. Ἐν τῇ ἐπεξ γασίᾳ αὐτοῦ ἐπεδίωξα, ἵνα τὸ ἔργον ἦ εὐσύνοπτον, πλοποιῶν ὅσον ἔνεστι τὰ δυσνοήτα χωρία, ἅτινα δ νατὸν νὰ περιαγάγωσιν εἰς σύγχυσιν τὸν ἀναγνώστ κατέταξα ἐν ὑποσημειώσεσι τὰς γνώμας τῶν ἄλλ συγγραφέων, Ἑλλήνων τε καὶ ἀλλοδαπῶν, συμπα θέτων καὶ τὰς παραπομπάς, δι' ὧν δύνανται οἱ βου μενοι ν' ἀνατρέξωσιν εἰς αὐτοὺς πρὸς ἐκτενεστέρας λέτας. Τοιάδε ἐν ὀλίγοις ἡ συστηματικὴ τῆς ὕλης τάταξις.